

รายงานผลการประเมินพัฒนาการ เด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์

ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
ปีการศึกษา ๒๕๖๔

**กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์**

รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์
ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

โดย
นางคำแพง บุ่งอุทุม
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการนำเอาผลการประเมินในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗ ข จำนวน ๗ ตัวบ่งชี้/๒๒ ข้อ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม จำนวน ๓ ข้อ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๓ ข้อ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว จำนวน ๓ ข้อ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๔ ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ จำนวน ๓ ข้อ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๕ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาเรียนรู้และสร้างสรรค์ จำนวน ๓ ข้อ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๖ ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสารจำนวน ๓ ข้อ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๗ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี จำนวน ๓ ข้อ มารายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ค
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ที่มาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๒
ความสำคัญของการประเมิน	๒
ขอบเขตของการประเมิน	๒
นิยามศัพท์เฉพาะ	๓
ประโยชน์ที่ได้รับ	๓
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
พัฒนาการเด็กปฐมวัย	๔
การประเมินพัฒนาการ	๘
สาระสำคัญของมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	๑๔
แผนแม่บทกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๒๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๓
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการ	๒๘
กลุ่มเป้าหมาย	๒๘
ขอบเขตการประเมิน	๒๘
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๘
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๑
การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๒
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ ๑ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับจังหวัด ตามระบบข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ	๓๔
ตอนที่ ๒ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ แยกตามสังกัด	๓๗
ตอนที่ ๓ สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔	๔๗
บทที่ ๕ สรุปผลการประเมิน	๔๘
สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์	๔๘
ข้อเสนอแนะ	๕๐
บรรณานุกรม	๕๑
ภาคผนวก	๕๓

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงแบบประเมินมาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๖ ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑)	๒๙
๒	แสดงจำนวนเด็กปฐมวัย อายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) จังหวัดกาฬสินธุ์	๓๓
๓	แสดงผลการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับจังหวัด	๓๔
๔	แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑	๓๗
๕	แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒	๓๙
๖	แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓	๔๑
๗	แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	๔๓
๘	แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๔๕
๙	แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ รวมทุกสังกัด	๔๗
๑๐	แสดงสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔	๔๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กทุกสังกัด นำไปใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กและบริบทท้องถิ่น โดยกำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า “การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อ สร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ” (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๖๐ : ๒)

การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการดำเนินงานที่มีความเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในทางปฏิบัติ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) ได้เห็นชอบให้คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย จัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขึ้นเป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกันในการประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา การมีมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติฉบับเดียวเป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงาน ร่วมจัดทำ ร่วมใช้เป็นหลักประกันการดำเนินงานให้เป็นแนวทางเดียวกันและประสานงาน เพื่อมุ่งเป้าหมายเดียวกัน คือการพัฒนาคุณภาพ โดยนำไปใช้ประเมินเพื่อพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทต่าง ๆ ตามคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ ๖ ปีบริบูรณ์หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติประกอบด้วยมาตรฐาน ๓ ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ ๑ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน ๕ ตัวบ่งชี้/ ๒๖ ข้อ มาตรฐานด้านที่ ๒ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน ๕ ตัวบ่งชี้/ ๒๐ ข้อ และมาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ๒ ช่วงอายุ คือ ๓ ก เด็กแรกเกิดถึง ๒ ปี (๒ ปี๑๑ เดือน ๒๙ วัน) จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้/๗ ข้อ และ ๓ ข เด็กอายุ ๓ ปีถึง ๖ ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑) จำนวน ๗ ตัวบ่งชี้/๒๒ ข้อ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๖๑ : ๔)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานหลักที่ส่งเสริมการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด ได้ดำเนินการสร้างการรับรู้ความเข้าใจกระบวนการประเมิน ประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

สำหรับบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยใน ๔ กระทรวงหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ขับเคลื่อนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับการพัฒนาคุณภาพ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในแต่ละปีการศึกษาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ได้ดำเนินการประเมินตนเอง ตามคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และรายงานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (<https://nccs.dcy.go.th>) ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานผลการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในภาพรวมระดับจังหวัด สำหรับนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

๓. ความสำคัญของการประเมิน

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เป็นกระบวนการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ประเมินตนเองทุกปีการศึกษา ตามคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และรายงานข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการประเมิน และจัดทำรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๔. ขอบเขตการประเมิน

๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบเนื้อหาในการประเมินตามคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย อายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗ ข จำนวน ๗ ตัวบ่งชี้/๒๒ ข้อ ได้แก่

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	จำนวน ๓ ข้อ
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย	จำนวน ๓ ข้อ
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	จำนวน ๓ ข้อ
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๔ ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ	จำนวน ๓ ข้อ
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๕ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	จำนวน ๓ ข้อ
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๖ ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	จำนวน ๓ ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๗ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี จำนวน ๓ ข้อ ๔๒ กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นสถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ และการศึกษาสำหรับเด็กอายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ทุกสังกัดในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่

๑. กระทรวงมหาดไทย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนอนุบาล

๒. กระทรวงศึกษาธิการ :

- โรงเรียนอนุบาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑ - ๓
- โรงเรียนอนุบาลเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน)
- โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ)

๕. นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ หมายถึง เด็กอายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ตามพระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ หมายถึง มาตรฐานกลางของประเทศใช้แทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ที่ประกอบด้วย มาตรฐาน ๓ ด้าน ได้แก่

มาตรฐานด้านที่ ๑ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน ๕ ตัวบ่งชี้/ ๒๖ ข้อ

มาตรฐานด้านที่ ๒ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน ๕ ตัวบ่งชี้/ ๒๐ ข้อ

มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย

- ๓ ก แรกเกิด ถึง ๒ ปี (๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน) จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้/๗ ข้อ

- ๓ ข ๓ ปี ถึง ๖ ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑) จำนวน ๗ ตัวบ่งชี้/๒๒ ข้อ

๖. ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เป็นสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยต่อไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำรายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ด้วยการนำเอาข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์ ผู้รายงานได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. พัฒนาการเด็กปฐมวัย
๒. การประเมินพัฒนาการ
๓. สารสำคัญของมาตรฐานมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
๔. แผนแม่บทกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย
๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ พัฒนาการของเด็กจะมีลำดับขั้นตอนในลักษณะเดียวกันตามวัยของเด็กแต่อัตราการเจริญเติบโต และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆ ของเด็กแต่ละคนอาจแตกต่างกันได้ โดยในขั้นตอนแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป

พัฒนาการประกอบด้วย ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการแต่ละด้าน มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน รวมทั้งส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้ และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กในแต่ละด้าน อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกาย อธิบายว่า การเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก มีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถ ขั้นนั้นก่อน ทฤษฎีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมระบุว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลกระทบต่อบุคลิกภาพ ของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและ ความอบอุ่นเป็นพื้นฐานสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ดี เคารพผู้อื่น ซึ่งเป็น พื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญา อธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิ ภาวะและความสามารถในการเรียนรู้ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้ง ค่านิยมทางสังคมและ สิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถ อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริม เฝ้าระวัง และช่วยแก้ไขปัญหาลูกให้เด็กได้พัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

๑.๑ ความหมายของพัฒนาการ

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของ “พัฒนาการ” ไว้ดังนี้

มาสโซเกลีย (๑๙๗๗, อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, ๒๕๔๒ : ๒๔ - ๒๕) กล่าวว่า “พัฒนาการ ของเด็ก” (Child Development) หมายถึง กระบวนการหรือลำดับขั้นตอน ซึ่งเกิดขึ้นในตัวเด็กตลอดระยะเวลา ที่เด็กมีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กทารกที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ส่วนคำว่า “การเจริญเติบโต”(Growth) หมายถึง การเพิ่มสัดส่วนในด้านปริมาณ เช่น ความสูง ขนาดของศีรษะ หรือส่วนอื่น ๆ ในร่างกายเป็นการพัฒนา ทางด้านปริมาณ ตัวอย่างเช่น ร่างกายของเด็กเมื่ออายุ ๓ ปี จะเติบโตกว่าเมื่อเด็กอายุ ๓ เดือน หรือเมื่อแรกเกิด

นิตยา คชภักดี (๒๕๔๓ : ๑) ได้ให้ความหมายว่า “พัฒนาการ” หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านการทำหน้าที่ (function) และวุฒิภาวะ (maturity) ของอวัยวะระบบต่างๆ รวมทั้งตัวบุคคล ทำให้สามารถทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ ๆ และความสามารถ ในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมหรือสภาวะใหม่ในบริบทของครอบครัวและสังคม

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (๒๕๕๓ : ๒๗) ได้ให้ความหมายว่า พัฒนาการ (Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ด้านการทำหน้าที่ (Function) และวุฒิภาวะ (Maturity) ของอวัยวะระบบต่างๆ ในด้านโครงสร้าง การจัดระเบียบส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออก มีลักษณะและทิศทางที่แน่นอนสัมพันธ์กับเวลา ทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ๆ จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม ผสมผสานก้าวหน้าเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันไป โดยพัฒนาการครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา (Physiological Development) ของระบบอวัยวะ เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านปริมาณ (Quantitative Change) ได้แก่ การเพิ่มจำนวนเซลล์ประสาทในสมอง ขนาดของรูปร่างสูงขึ้น การขยายส่วนต่างๆ ของร่างกาย และการเกิด/เปลี่ยนแปลงการพัฒนาการของมนุษย์ (Human Development) เป็นความสามารถในการทำหน้าที่ด้านต่างๆ ดูจากพฤติกรรมและผลงานสิ่งใหม่ๆ ทางด้านคุณภาพ (Qualitative Change)

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า “พัฒนาการ” หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ด้านการทำหน้าที่และวุฒิภาวะของบุคคลทั้งโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่องไปในทางที่ดีขึ้นตลอดเวลา

๑.๒ หลักพัฒนาการ นิตยา คชภักดี (๒๕๔๓ : ๕) ได้กล่าวถึงหลักพัฒนาการของมนุษย์ สรุปได้ดังนี้

๑.๒.๑ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องตั้งแต่ปฏิสนธิ (Conception) จนเป็นผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะ (maturity) และต่อไปตลอดชีวิต

๑.๒.๒ ลำดับขั้นตอน (Sequence) ของพัฒนาการของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะเดียวกัน แต่อัตรา (rate) และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจต่างกัน ได้ ซึ่งพัฒนาการของเด็กจะดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องไปตามลำดับพัฒนาการแต่ละขั้นตอน

๑.๒.๓ พัฒนาการมีมิติสัมพันธ์ระหว่างกันหลายด้าน (Several inter - related dimensions) พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้า อีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วย

๑.๒.๔ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน พันธุกรรมกับปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมในแต่ละช่วงชีวิต

๑.๒.๕ พฤติกรรมพัฒนาการของเด็กขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะของสมองและระบบประสาทโดยตรง กล่าวคือ ระบบประสาทที่ควบคุมอวัยวะหรือระบบต่างๆ จะต้องพัฒนาอย่างเต็มที่ก่อนที่ระบบหรืออวัยวะนั้น จะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

๑.๒.๖ ทิศทางของพัฒนาการเริ่มจากศีรษะไปเท้า ส่วนการควบคุมการทำงานของแขนขาจะมีทิศทางจากส่วนใกล้ตัวไปส่วนปลาย

๑.๒.๗ พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวจะเปลี่ยนจากปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) มาเป็นการเคลื่อนไหวที่ควบคุมได้ (Voluntary movement)

๑.๒.๘ พัฒนาการทางพฤติกรรมเริ่มจากการแสดงแบบรวมๆ ก่อนที่จะเปลี่ยนไปเป็นพฤติกรรมที่เจาะจง

๑.๒.๙ พัฒนาการของเด็กจะก้าวหน้าตามลำดับได้เมื่อเด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากประสาทสัมผัสต่างๆ จากการคิด พุด และลงมือทำ

จากหลักพัฒนาการดังกล่าว สรุปได้ว่า พัฒนาการของมนุษย์จะดำเนินการไปอย่างมีขั้นตอน และต่อเนื่องตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นไปอย่างมีแบบแผนเฉพาะ โดยเริ่มจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อย จากรูปร่างไปสู่นามธรรม และอัตราความเร็วในพัฒนาการของแต่ละคนจะแตกต่างกันในแต่ละด้าน ตลอดจน พัฒนาการแต่ละด้าน จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน พัฒนาการจะก้าวหน้าตามลำดับได้เมื่อเด็กมีประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสาทสัมผัสต่างๆ จากการคิด พุด และการลงมือทำ

๑.๓ พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พัฒนาการแต่ละด้านมีความหมายและรายละเอียดแตกต่างกัน อธิบายตามลำดับได้ดังนี้

๑.๓.๑ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถของร่างกาย ในการทรงตัวในอิริยาบถต่าง ๆ การเคลื่อนไหว การเคลื่อนที่ไปโดยการใช้อวัยวะใหญ่ เช่น การนั่ง ยืน เดิน วิ่ง กระโดด การใช้ประสาทสัมผัสรับรู้และการใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การหยิบ การจับของ การขีดเขียน การปั้น การประดิษฐ์ เป็นต้น (นิตยา คชภักดี, ๒๕๔๓ : ๒)

กล่าวได้ว่า พัฒนาการด้านร่างกายเป็นพัฒนาการที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ของร่างกายในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านโครงสร้างของร่างกาย ด้านความสามารถในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี รวมถึงการใช้สัมผัสรับรู้และการใช้ตาและมือประสานกัน ในการทำกิจกรรมต่างๆ พัฒนาการด้านร่างกายเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสุขภาพร่างกายของเด็ก ถ้าร่างกาย มีการเจริญเติบโตที่เหมาะสมกับวัยก็จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาจากวัยหนึ่งไปสู่อีกวัยหนึ่งได้อย่างเหมาะสม การเจริญเติบโตที่ดีถือเป็นรากฐานสำคัญของการมีสุขภาพดีตลอดชีวิต เนื่องจากการเจริญเติบโตมีทั้งด้านสมอง และร่างกาย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๖๑ : ๑๔๒ - ๑๔๓) ได้เสนอแนวทางการเฝ้าระวังติดตาม การเจริญเติบโตของนักเรียนปฐมวัยเป็นรายบุคคลตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ ว่า ควรมี การติดตามและบันทึกผลการเจริญเติบโตนักเรียนรายบุคคลทุก ๓ เดือน โดยจุดลงบนกราฟน้ำหนักและส่วนสูง ตามอายุ และแปลผลภาวะโภชนาการและแนวโน้มการเจริญเติบโตแจ้งผลการเจริญเติบโต การประเมิน พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนเป็นรายบุคคล และให้คำแนะนำความรู้ด้านโภชนาการที่สอดคล้อง กับ ภาวะโภชนาการของนักเรียนแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ดูแลนักเรียนนำผลการเจริญเติบโตมาปรับการจัดการ อาหารให้เหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยมีแผนการดำเนินการตามมาตรฐานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าการดูแลเด็กปฐมวัยให้มีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขภาพอนามัยที่ดีถือเป็นสิ่งสำคัญ

นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐ : ๓๕) ได้กำหนดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการ ใช้อวัยวะใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทใน การทำกิจวัตร ประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กรู้จักดูแลสุขภาพและสุขอนามัยส่วนตน การรักษา ความปลอดภัยและการตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

๑.๓.๒ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง ความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ โกรธเกลียด กลัว และเป็นสุข ความสามารถในการแยกแยะและควบคุม การแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสม เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดี ต่อตนเอง (Self - esteem) และผู้อื่น

กล่าวได้ว่า ความรักและความอบอุ่นของครอบครัวตลอดจนการได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามสมวัย รวมถึงควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๖๐ : ๓๖) ได้กำหนดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษที่เป็นอัตลักษณ์ มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การฟังเพลง การร้องเพลง การเล่นเกมบทบาทสมมติ และการทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ การเล่น การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง เป็นต้น

๑.๓.๓ พัฒนาการด้านสังคม

พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น มีทักษะการปรับตัวในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖ : ๑๖๕) เป็นพัฒนาการของความสามารถแสดงพฤติกรรม ต่อบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับได้ พฤติกรรมแสดงออกจะบ่งบอก ให้เห็นถึงเจตคติ และค่านิยมเฉพาะตนของบุคคลนั้น (กุลยา ตันติผลาชีวะ, ๒๕๔๗ : ๑๒๗) พัฒนาการทางสังคม เป็นการเรียนรู้ทักษะในการปฏิสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อน รวมถึงความสามารถในการตอบสนองทางสังคมต่าง ๆ (นภเนตร ธรรมบวร, ๒๕๔๙ : ๙๗) เด็กที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม อย่างเหมาะสม จะสามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตน ร่วมมือกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีความเป็นตัวของตัวเอง และรู้กาลเทศะ มีมารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เข้าใจในสถานการณ์ อารมณ์ และความรู้สึกของผู้อื่น ตลอดจนมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ และบทบาททางสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๖๑ : ๓ - ๒๒) ได้แนะนำวิธีการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กวัย ๓ - ๕ ปี ไว้ว่า ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้อยู่ร่วมกับผู้ใหญ่ทุกวัน และให้เด็กมีส่วนร่วม ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียน บ้าน และชุมชน ให้เด็กเรียนรู้วิธีการเข้าสังคม รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและการใช้คำพูดที่เหมาะสม และสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (๒๕๔๐ : ๘ - ๙) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น กิจกรรมรับเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งครูสามารถพูดคุย ซักถามสั้นๆ และปลูกฝังความเป็นไทย วัฒนธรรมการไหว้ และการกล่าวคำทักทายอย่างสุภาพ ทั้งนี้ ไม่ควรบังคับ อาจใช้วิธีการจูงใจและฝึกฝนการทำกิจกรรมนี้วันละเล็กน้อยจนเด็กซึมซับและทำได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการนำประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี ที่กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๖๐ : ๓๗) ได้กำหนดด้วยการให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ รอบตัว จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การดูแล รักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

๑.๓.๔ พัฒนาการด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ กับตนเอง การรับรู้ การสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จดจำ วิเคราะห์ การรู้จัก รู้เหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหา ตลอดจนการสังเคราะห์ ซึ่งเป็นความสามารถเชิงสติปัญญาในระดับสูง ที่แสดงออกด้วยการใช้ภาษาสื่อความหมายและการกระทำ (นิตยา คชภักดี, ๒๕๔๓ : ๒ - ๓) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๓ : ๑๗) ที่ได้ให้ความหมายไว้ว่า พัฒนาการทางสติปัญญาเป็นความสามารถทางสมองของเด็กที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้การสังเกต การจำแนก และทักษะต่าง ๆ โดยการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความสามารถตามวัยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐ : ๓๘) กล่าวว่า การสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้

สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็ก พัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาการคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ เป็นการวัดประสิทธิผล สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัย ๓ - ๖ ปี และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๖๑ : ๔๒) ได้กำหนดสมรรถนะที่เด็กจะมีพฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators) ในด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น การฟังนิทาน การฟังคนอ่านหนังสือ การพูดถึงบางตอนของนิทานที่ชอบเป็น พิเศษ การสนทนาต่อเนื่องด้วยคำถามหรือ คำบอกเล่า การเล่าเหตุการณ์ที่ตนมีประสบการณ์ให้ผู้อื่นฟัง

๒. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

๒.๑ ความหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

McAfee, Leong & Bodrova (๒๐๐๔, as cited in McAfee & Leong, ๒๐๐๗ : ๒) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า การประเมิน (Assessment) หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กจากหลักฐานการประเมิน ที่หลากหลายแล้วจึงจัดการเรียบเรียงและตีความข้อมูลนั้น

นงนตร ธรรมบวร (๒๕๔๙ : ๓) กล่าวว่า การประเมินผลพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้สอนที่มีต่อพัฒนาการการเรียนรู้ ความสนใจ ความต้องการของเด็กแต่ละคน

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (๒๕๕๓ : ๒) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการวัดและประเมินผลตัวเด็ก เน้นการใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดที่มีระบบและจุดมุ่งหมายในการมองความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์เด็ก การประเมินเป็นการรวบรวมข้อมูล ทั้งที่เป็นตัวเลขปริมาณ (Quantitative) และค่าทางคุณลักษณะ (Qualitative) เพื่อใช้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังเด็กเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่นและจุดด้อยของเด็ก

ดังนั้น สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทุกด้านและการเรียนรู้ของเด็ก โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติในแต่ละวัน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ

๒.๒ จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

นลินี ณ นคร (๒๕๕๗ : ๑๙ - ๒๑) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๒.๑ การประเมินพัฒนาการเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กปฐมวัย สามารถดำเนินการได้ ๒ แนวทาง คือ

๑) การประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการโดยใช้วุฒิภาวะ คุณลักษณะตามวัยเป็นตัวเทียบเคียง เป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลงของคุณลักษณะทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยนำผลที่ได้จากการวัดคือพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กปฐมวัยไปเทียบเคียงกับวุฒิภาวะ คุณลักษณะตามวัยตามที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ แล้วพิจารณาว่าเด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามวัย ช้ากว่าปกติ เร็วกว่าหรือสูงกว่าปกติมากน้อยเพียงใด

๒) การประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการโดยเทียบเคียงกับสิ่งที่มีมาก่อนเป็นการประเมินที่บอกความแตกต่างของสิ่งที่วัดได้ในครั้งหลังกับสิ่งที่วัดได้ในครั้งก่อนว่า คงที่ เพิ่มขึ้น หรือถดถอยไปจากเดิม สิ่งที่วัดได้ในที่นี้หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นคุณลักษณะทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาเปรียบเทียบกับ แล้วประเมินว่าพฤติกรรมนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างไร ทิศทางใดหรือมากน้อยเพียงใด

๒.๒.๒ การประเมินพัฒนาการเพื่อวินิจฉัย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออก หรือ การกระทำของเด็กปฐมวัยที่ครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อหาจุดเด่น จุดบกพร่องและปัญหา อุปสรรค ต่างๆ ในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุง พัฒนาการ ให้เป็นไปตามวัย โดยมีระยะการประเมินดังนี้ การประเมินเมื่อเด็กเริ่มเข้ามาในสถานพัฒนาเด็กหรือ สถานศึกษา เพื่อค้นหาความพร้อมการเจริญเติบโต ความสามารถในการเรียนรู้ว่าเป็นไปตามวัยมากน้อยเพียงใด มีพัฒนาการ เป็นไปตามวัยหรือไม่ ซึ่งข้อมูลจะเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและการจัด ประสบการณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การประเมินขณะอบรมเลี้ยงดูและจัด ประสบการณ์ให้กับเด็ก เป็นการประเมินเพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของพัฒนาการว่าเป็นไปในทิศทางใด หากไม่ เป็นไปตามวัย ผู้สอนต้องทำการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุ หาทางแก้ไข ออกแบบวิธีการจัดประสบการณ์ และการอบรมเลี้ยงดู เพื่อบำบัด พื้นฟู หรือส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมหรือพัฒนาการเป็นไปตามวัย

๒.๒.๓ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (assessment for learning) เป็นกระบวนการที่ผู้สอน ใช้ในระหว่างการเรียนรู้การสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับสำหรับปรับปรุงเด็กให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน การสอน โดยผู้ดูแลอบรมเลี้ยงดูและผู้สอนจะทำการประเมินพฤติกรรมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ในแต่ละด้านไปพร้อมๆ กับการอบรมเลี้ยงดูหรือการจัดประสบการณ์ ทำให้เห็นความก้าวหน้า ของพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กและสามารถช่วยปรับปรุงพฤติกรรมได้ในทันทีทันใด การนำการประเมินเพื่อการเรียนรู้ไปใช้ ในการอบรมเลี้ยงดูหรือจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ และประสบความสำเร็จ ได้นั้นขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์สำคัญ ๕ ประการ ประกอบด้วย

- ๑) วัตถุประสงค์ในการจัดประสบการณ์ชัดเจน (clear purpose)
- ๒) เป้าหมายการเรียนรู้ชัดเจน (clear targets)
- ๓) ออกแบบการประเมินที่ดี (sound assessment design)
- ๔) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (effective communication)
- ๕) ให้เด็กมีส่วนร่วม (student involvement)

McAfee และ Leong (๒๐๐๗ : ๓๔) ได้สรุปถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินพัฒนาการเด็ก ระดับอนุบาลไว้ ดังนี้

- ๑) เพื่อสังเกตพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- ๒) เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนในการตัดสินใจและการจัดการเรียนรู้
- ๓) เพื่อแยกแยะเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ
- ๔) เพื่อรายงานและสื่อสารกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก

ดังนั้น สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรเป็นไปเพื่อการศึกษา ความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อวินิจฉัยและเพื่อการเรียนรู้ เป็นแนวทางในการวางแผน การ จัดการเรียนรู้ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการรายงาน และ สื่อสารกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก

๒.๓ หลักการของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๖๐ : ๔๔) ได้เสนอหลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

- ๑) วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
- ๒) ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
- ๓) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี

๔) ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ

๕) สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

นลินี ณ นคร (๒๕๕๗ : ๒๒ - ๒๓) กล่าวถึงการประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยควรยึดหลักการสำคัญ ตามรายละเอียด ดังนี้

๑) ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เนื่องจากพัฒนาการทุกด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องประกอบกันขึ้นเป็นความพร้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาในขั้นต่อไป

๒) เป็นรายบุคคล การประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต้องประเมินเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กให้เป็นไปตามวัย ซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน

๓) วิธีการหลากหลาย การประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต้องประเมินหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ วิธี เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้านก่อนที่จะทำการสรุปผล

๔) ดำเนินการอย่างเป็นระบบ การประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต้องทำอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายของการประเมิน มีการวางแผนการดำเนินการ เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และ เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะ ถูกต้องตรงตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่สำคัญต้องมีการจดบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้เห็นร่องรอยของพัฒนาการอย่างเป็น ระบบ ทุกระยะของการพัฒนา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นร่องรอยของพฤติกรรมอย่างรอบด้าน และสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กและครูควร ตระหนักถึงความสำคัญของการออกแบบเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้อย่างเป็นระบบ

๕) ความต่อเนื่อง การประเมินพฤติกรรมเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่จัดประสบการณ์ให้แก่เด็กในแต่ละวัน ผู้สอนต้องพิจารณาอย่างรอบด้าน และ ดำเนินการประเมินเป็นระยะๆ ตลอดปี

นภเนตร ธรรมบวร (๒๕๔๙ : ๒๙ - ๓๐) กล่าวถึง หลักการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

๑) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องประเมินทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง

๒) การประเมินผลถือเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้สอนจำเป็นต้องทำการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็ก นอกจากนั้นผู้สอนยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็กได้ตลอดเวลา

๓) ผลการประเมินเด็กแต่ละคน ควรเก็บเป็นความลับ ไม่ควรนำไปเปิดเผยแก่ผู้ไม่เกี่ยวข้อง

๔) การเลือกวิธีการประเมินผล ต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะประเมิน

๕) ในการเปรียบเทียบระดับพัฒนาการเด็กกับเกณฑ์ ต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานซึ่งใช้กับเด็กวัยเดียวกันหรือใช้เครื่องมือที่มีความยาก - ง่าย ระดับเดียวกันกับเด็กวัยเดียวกัน

๖) ในการประเมินพฤติกรรม ผู้สอนควรประเมินหลายๆ ครั้ง ก่อนที่จะสรุปผล

๗) การเลือกพฤติกรรมที่จะประเมิน ควรพิจารณาวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกัน เช่น เมื่อสังเกตเห็นว่าเด็กมีปัญหาเกิดขึ้น คือ การติดผ้าห่ม การเฝ้าติดตามพฤติกรรมดังกล่าวไปสักระยะหนึ่งโดยเน้นพฤติกรรมที่โดดเด่น ซึ่งสังเกตเห็นได้เพียงวิกฤตเดียว

สรุปได้ว่า หลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เป็นการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี ใช้วิธีการหลากหลายและดำเนินการ อย่างเป็นระบบ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติในแต่ละวันของเด็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้านก่อนที่จะทำ การสรุปผลและนำผลมาพัฒนาเด็ก มีกระบวนการในการติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนา ระหว่างผู้สอน เด็ก และผู้ปกครอง

๒.๔ รูปแบบการประเมินพัฒนาการ

รูปแบบการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยต้องดำเนินการให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๔.๑ การประเมินแบบไม่เป็นทางการ การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาแบบไม่เป็นทางการ มีหลายวิธีที่สามารถนำไปใช้ในการประเมินพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย (นลินี ฅ นคร, ๒๕๕๗ : ๒๙ - ๓๓)

๑) การสังเกต เป็นการเฝ้าดูพัฒนาการด้านต่างๆ ที่เด็กแสดงออกอย่างมีเป้าหมาย ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ การสังเกตเป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจมาใช้ในการประเมินในสภาพจริง ซึ่งเป็นวิธีพื้นฐานของการได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับการประเมิน การสังเกตต้องดำเนินการควบคู่ไปกับวิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือชนิดอื่น ๆ ประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความตรง ความเชื่อถือได้ เช่น การสังเกตใช้ควบคู่ไปกับการบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบบันทึก แบบสำรวจรายการ มาตรฐานค่า เป็นต้น เมื่อพิจารณาถึงวิธีการเข้าถึงข้อมูลการสังเกตสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้ เช่น ถ้าอิงรูปแบบของการสังเกตก็สามารถใช้แนวทางการสังเกตแบบมีโครงสร้างกับแบบไม่มีโครงสร้าง ถ้าอิงการมีส่วนร่วมก็เลือกการสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เทคนิควิธีการสังเกตแต่ละวิธีแตกต่างกัน มีข้อดีและข้อจำกัดที่ต่างกัน ทั้งนี้ การเลือกใช้ต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง ต้องคำนึงถึงความเป็นกันเอง พัฒนาการของเด็ก บริบทของสิ่งที่ต้องการสังเกต

๒) การบันทึก เป็นวิธีการหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งใช้เก็บข้อมูลใน สภาพจริง สามารถใช้เก็บข้อมูลได้ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล เมื่อกล่าวถึงการบันทึกข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมิน สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การบันทึกภาพ การบันทึกเสียง และการบันทึกโดยการจดหรือเขียน การบันทึกจะ ช่วยเก็บร่องรอยข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ พูดคุย ข้อควรระวังสำหรับการใช้วิธีการบันทึก ผู้สอน ต้องจดบันทึกตามสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่ใส่ความรู้สึกหรือความคิดเห็นลงไป บันทึกทั้งข้อมูลที่เป็น ทางบวกและทางลบ บันทึกทันที และสิ่งที่บันทึกบางครั้งไม่สามารถรายงานทั่วไปได้

๓) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคล ผู้สอนควรใช้ภาษาที่เหมาะสมและภาษานั้นต้องง่ายต่อการเข้าใจ การสัมภาษณ์เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการที่สามารถเก็บได้ในสถานการณ์จริงขณะจัดประสบการณ์และเป็นวิธีที่เกิดขึ้นได้โดยธรรมชาติ ซึ่งผู้สอนสามารถทำได้ อย่างอัตโนมัติ ขณะจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก สิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรพึงระวังในการสัมภาษณ์หรือพูดคุยคือ ต้องเป็นไปอย่างมีจุดหมาย

๔) การสอบถาม เป็นวิธีการที่让孩子แสดงความคิดเห็นและความรู้สึก ข้อคำถามที่ใช้เป็นได้ทั้งข้อคำถามปลายเปิดและปลายปิด การสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กสามารถถามได้ทั้งตัวเด็กและผู้ปกครอง ซึ่งมี ลักษณะคล้ายๆ กับการสัมภาษณ์ ต่างกันตรงที่แบบสอบถาม ผู้ตอบเขียนลงในแบบที่สอบถาม สำหรับการ สัมภาษณ์ผู้ตอบตอบผ่านคำพูด ผู้ถามเป็นผู้บันทึก กรณีเด็กปฐมวัยหรือผู้ปกครองที่มีข้อจำกัดในการอ่าน และ เขียน ผู้สอนใช้วิธีอ่านให้ฟังและบันทึกคำตอบให้

๕) การทำสังคมมิติเป็นวิธีการศึกษาคุณลักษณะทางจิตของกลุ่มคนที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ และสังคมของเด็กปฐมวัย วิธีนี้จะทำให้ผู้สอนทราบว่าเด็กมีพฤติกรรม

อย่างไรเมื่ออยู่กับเพื่อน เพื่อนยอมรับหรือไม่ยอมรับ เพื่อนชอบหรือไม่ชอบ เมื่อนำวิธีนี้มาใช้กับเด็กปฐมวัย ผู้สอนต้องอาศัยการสัมภาษณ์พูดคุย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวาดผังเส้นทางแสดงความสัมพันธ์ของเด็กและเพื่อนในกลุ่ม การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีนี้ผู้ดูแลเด็กและผู้สอนควรระมัดระวังในการใช้และการแปลผล เนื่องจากอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเปลี่ยนแปลงง่าย ความไม่คงที่ของอารมณ์และการยึดเหตุผลตนเอง อาจทำให้การแปลผลทางอารมณ์ จิตใจ และสังคมคลาดเคลื่อนได้

๖) การปฏิบัติการประเมินจากการปฏิบัติ (performance - based assessment) เป็นการเก็บ รวบรวมข้อมูลของสิ่งที่ต้องการประเมินด้วยวิธีการให้ลงมือทำงาน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนา และปรับปรุงตัวเองภายใต้ประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้การประเมินจากการปฏิบัติในระดับปฐมวัย ผู้สอนต้อง ประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment) และใช้วิธีการต่างๆ มาช่วยในการเก็บข้อมูลเพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างรอบคอบ ข้อควรระวังในการใช้วิธีการปฏิบัติ คือ สิ่งที่ทำให้เด็กปฏิบัติต้องไม่ยากเกินไป ทำท่าย ความสามารถและที่สำคัญที่สุดคือต้องผ่านการวิเคราะห์แล้วว่า งานนั้นเป็นตัวแทนที่สำคัญของสิ่งที่ต้องการวัด และมีความตรง

๗) การเล่นเกม การประเมินจากการเล่นเกม (play - based assessment) เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เห็น พัฒนาการของเด็กในทุกด้าน ทั้งการเจริญเติบโตทางร่างกาย พัฒนาการในด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้ ขณะเดียวกันการเล่นเกมก็สามารถสะท้อนผลของการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น ผู้สอนได้เห็นทักษะการสื่อสาร ความคล่องแคล่วทางกาย การตัดสินใจทางสังคม ความร่วมมือ เป็นต้น การเล่นเกมอย่างเป็นระบบจะสัมพันธ์กับการพัฒนาและการเรียนรู้ การเล่นเกมมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา ความเข้าใจ อารมณ์ จิตใจ สังคม และทักษะทางกาย ดังนั้น ขณะที่เด็กเล่นเกม ผู้สอนสามารถทำการประเมินพฤติกรรม พัฒนาการ ศักยภาพ ตลอดจนความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างรอบด้านและได้ตรงตามสภาพจริงมากที่สุด

๒.๔.๒ การประเมินแบบเป็นทางการ การประเมินแบบเป็นทางการ สามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี คือ

๑) การใช้เครื่องมือมาตรฐานเฉพาะทาง เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมิน พัฒนาการเด็ก เครื่องมือมาตรฐานเฉพาะทางนี้เป็นเครื่องมือทางกายภาพที่มีมาตรฐาน ใช้สำหรับวัด ความ เจริญเติบโตและพัฒนาการทางร่างกาย เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูง สายวัด เครื่องมือวัด ความแข็งแรง ของกล้ามเนื้อเครื่องมือวัดสายตา เป็นต้น

๒) การทดสอบ เป็นวิธีการทางจิตวิทยาที่ใช้สำหรับวัดพัฒนาการ พฤติกรรม และการเรียนรู้ ของ เด็ก เครื่องมือประเมินประเภทนี้ไม่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดทางตรงได้ ต้องวัดผ่านเครื่องมือซึ่งในที่นี้ คือ แบบทดสอบ(test) แบบวัด (scale) หรือแบบสำรวจ (inventory) การทดสอบด้วยแบบทดสอบ แบบวัด หรือ แบบสำรวจกับเด็กปฐมวัยนั้นมีข้อพึงระมัดระวังในการใช้คือ ถ้าผู้สอนขาดทักษะหรือไม่เข้าใจกระบวนการวัด หรือแม้กระทั่งไม่เข้าใจธรรมชาติของเด็กปฐมวัย อาจทำให้ผลการวัดคลาดเคลื่อนได้ จึงไม่ควรใช้แบบทดสอบ ในเด็กปฐมวัย

๒.๕ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๖๑ : ๑๑๙ - ๑๒๔) กล่าวถึงการประเมิน พัฒนาการเด็กปฐมวัยว่า ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการที่นิยมใช้มี ดังนี้

๑) การสังเกตและการบันทึก แบ่งออกเป็น ๒ แบบ ได้แก่ การสังเกตแบบเป็นทางการ คือ การ สังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ คือ การสังเกต ในขณะที่ เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ผู้สอนต้องจดบันทึกสิ่งที่ รวบรวมได้จาก การสังเกตอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผู้สอนต้องทำอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็ก เจริญเติบโตและมีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็กปฐมวัยสามารถใช้แบบ ง่าย ๆ ดังนี้

(๑) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบเป็นทางการ โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสังเกต ระบุชื่อ นามสกุลเด็ก วัน เดือน ปี เกิด ไว้ล่วงหน้า รวมทั้งชื่อผู้ทำการสังเกต ดำเนินการสังเกตโดยบรรยาย พฤติกรรมเด็กที่สังเกตได้ตามประเด็น ผู้สังเกตต้องบันทึกวัน เดือน ปี ที่ทำการสังเกตแต่ละครั้ง ข้อมูลการสังเกตที่ บันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมนี้จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมเด็กได้ดีขึ้น และทราบว่าเด็กแต่ละคน มีจุดเด่น มีความต้องการ มีความสนใจ หรือต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใดบ้าง

(๒) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบไม่เป็นทางการ เป็นการบันทึกพฤติกรรม เหตุการณ์ หรือจากการจัดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน โดยระบุชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิดเด็ก ผู้สังเกต วัน เดือน ปี ที่บันทึกอาจบันทึกโดยใช้การบรรยาย ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำอย่างไร ซึ่งจะเน้นเฉพาะเด็กรายกรณีที่ต้องการศึกษา ควรมีรายละเอียดและข้อมูลที่ชัดเจน ผู้สังเกตควรบรรยายสิ่งที่เด็กทำได้มากกว่าสิ่งที่เด็กทำไม่ได้ และ วิเคราะห์ประเด็นการประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบ ข้อมูลในการบันทึกต้องตรงตามความเป็นจริง ซึ่งข้อดีของการบันทึกรายวัน คือ การสังเกตนี้จะชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยให้ พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล รวมทั้งช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลสำหรับวินิจฉัยเด็กได้ชัดเจนขึ้นว่า สมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหา หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง และเป็นข้อมูลในการ พิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้ดียิ่งขึ้น

(๓) แบบสำรวจรายการ โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสำรวจ ระบุชื่อ นามสกุล เด็กวัน เดือน ปี เกิด ไว้ล่วงหน้า มีการกำหนดรายการพฤติกรรมที่ต้องการสำรวจละเอียดขึ้น และกำหนด เกณฑ์ในการสำรวจพฤติกรรม เช่น ปฏิบัติ - ไม่ปฏิบัติ ทำได้ - ทำไม่ได้ เป็นต้น ช่วยให้ผู้สอนสามารถบันทึกได้ สะดวกขึ้น ควรมีการสำรวจพฤติกรรมในเรื่องเดียวกันอย่างน้อย ๓ ครั้ง เพื่อยืนยันว่าเด็กทำได้จริง

๒) การบันทึกการสนทนา เป็นการบันทึกการสนทนาทั้งแบบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลเพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก ความสามารถในการคิดรวบยอดการแก้ปัญหา รวมถึงพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรม หรือบันทึกรายวัน โดยระบุ ชื่อ นามสกุล อายุเด็ก ภาคเรียนที่ และกิจกรรมที่ใช้สนทนา

๓) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ จะทำให้สามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้

๔) การจัดทำสารนิทัศน์ (Documentation) เป็นการจัดทำข้อมูลที่เป็นหลักฐานหรือแสดงให้เห็นร่องรอยของการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม สารนิทัศน์เป็นการประมวลผลที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดประสบการณ์ของผู้สอนและร่องรอยผลงานของเด็กจากการทำกิจกรรมที่สะท้อนถึงพัฒนาการในด้านต่างๆ การจัดทำสารนิทัศน์มีหลายรูปแบบ ได้แก่

(๑) พอร์ตโฟลิโอสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล เช่น การเก็บชิ้นงานหรือภาพถ่ายเด็กขณะทำกิจกรรม มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการบันทึกเสียง บันทึกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในงานที่เด็กทำ เป็นต้น

(๒) การบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เช่น การสอนแบบโครงการ (Project Approach) สามารถให้สารนิทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กและการสะท้อนตนเองของผู้สอน รูปแบบการบรรยายเรื่องราวจึงมีหลายรูปแบบ อาจได้จากการบันทึกการสนทนาระหว่างเด็กกับผู้สอน เด็กกับเด็ก การบันทึกของผู้สอน การบรรยายของพ่อแม่ผู้ปกครองในรูปแบบหนังสือหรือจดหมาย แม้กระทั่งการจัดแสดงบรรยายสรุปให้เห็นภาพการเรียนรู้ทั้งหมด

(๓) การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็ก เช่น ใช้แบบสังเกตพัฒนาการ การบันทึกสั้น

(๔) การสะท้อนตนเองของเด็ก เป็นคำพูดหรือข้อความที่สะท้อนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก จากการสนทนา การอภิปรายแสดงความคิดเห็นของเด็กขณะทำกิจกรรม ซึ่งอาจบันทึกด้วยเทคโนโลยี บันทึกเสียงหรือบันทึกภาพ

(๕) ผลงานรายบุคคลและรายกลุ่ม ที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ ความสามารถ ทักษะจิตนิสัยของเด็ก

๕) การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก เป็นการประเมินการเจริญเติบโตด้านร่างกายของเด็ก ซึ่งการพิจารณาการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วๆ ไปอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

(๑) การประเมินการเจริญเติบโตโดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กแล้วนำไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ปกติในกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งใช้สำหรับติดตามการเจริญเติบโต โดยรวม

(๒) การตรวจสอบสุขภาพอนามัย เป็นการตรวจสอบที่แสดงคุณภาพชีวิตของเด็ก โดยพิจารณาความสะอาด สิ่งผิดปกติของร่างกายที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเจริญเติบโตของเด็ก

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ดีต้องเป็นส่วนหนึ่งกับการจัดกิจกรรม ประจำวัน การประเมินช่วยให้ผู้สอนทราบพัฒนาการของเด็ก เข้าใจเด็ก และรู้ว่าควรทำอย่างไรจึงจะสามารถ ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเต็มที่ ผู้สอนจึงควรศึกษาวิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย วางแผนการประเมินให้เหมาะสม ใช้ผลการประเมินในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ช่วยทำให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์อย่างมีคุณภาพ

๓. สำคัญของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางของประเทศใช้แทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔) เพื่อให้ทุกหน่วยงานและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและยกระดับคุณภาพ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัด และภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยในการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการ ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กรุงเทพมหานคร สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นอกจากนี้ผลการวิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานคุณภาพของอาเซียน มาตรฐานความปลอดภัย คู่มือเฝ้าระวังคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการ DSPM เป็นต้น นำมาใช้ประกอบในการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติด้วย

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืนท่ามกลางความท้าทายของโลก ในศตวรรษที่ ๒๑ นอกจากนี้ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ ๖ ปี

บริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งใช้ได้กับทุกบริบทโดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงานที่มีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพของภูมิภาคอาเซียนฯ ทั้งนี้ หากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีศักยภาพการให้บริการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานนี้ สามารถพิจารณาเพิ่มเติมเกณฑ์ดังกล่าวได้ตามบริบท เช่น สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กเอกชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลทั้งรัฐและเอกชน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ฯลฯ

สาระของมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วยมาตรฐาน ๓ ด้าน ได้แก่

- มาตรฐานด้านที่ ๑ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - จำนวน ๕ ตัวบ่งชี้/ ๒๖ ข้อ
- มาตรฐานด้านที่ ๒ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - จำนวน ๕ ตัวบ่งชี้/ ๒๐ ข้อ
- มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย
 - ๓ ก แรกเกิด ถึง ๒ ปี (๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน) จำนวน ๒ ตัวบ่งชี้/๗ ข้อ
 - ๓ ข ๓ ปี ถึง ๖ ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑) จำนวน ๗ ตัวบ่งชี้/๒๒ ข้อ

สาระของมาตรฐานแต่ละด้าน มีดังนี้

มาตรฐานด้านที่ ๑ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ย่อย

- ๑.๑.๑ บริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ
- ๑.๑.๒ บริหารหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๑.๑.๓ บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด

ตัวบ่งชี้ย่อย

- ๑.๒.๑ บริหารจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ
- ๑.๒.๒ ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/หัวหน้าระดับปฐมวัย/ผู้ดำเนินกิจการมีคุณวุฒิ/คุณสมบัติเหมาะสม และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๑.๒.๓ ครู/ผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยมีวุฒิการศึกษา/คุณสมบัติเหมาะสม

๑.๒.๔ บริหารบุคลากรจัดอัตราส่วนของครู/ผู้ดูแลเด็กอย่างเหมาะสมพอเพียงต่อจำนวนเด็กในแต่ละกลุ่มอายุ

เด็ก (อายุ)	อัตราส่วนครู/ผู้ดูแล : เด็ก(คน)	จำนวนเด็กในกลุ่มกิจกรรม
ต่ำกว่า ๑ ปี	๑ : ๓	กลุ่มละไม่เกิน ๖ คน
ต่ำกว่า ๒ ปี	๑ : ๕	กลุ่มละไม่เกิน ๑๐ คน
ต่ำกว่า ๓ ปี	๑ : ๑๐	กลุ่มละไม่เกิน ๒๐ คน
๓ ปี - ก่อนเข้า ป.๑	๑ : ๑๕	กลุ่มละไม่เกิน ๓๐ คน

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

- ๑.๓.๑ บริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ
- ๑.๓.๒ โครงสร้างและตัวอาคารมั่นคง ตั้งอยู่ในบริเวณและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
- ๑.๓.๓ จัดการความปลอดภัยของพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่น และสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร
- ๑.๓.๔ จัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ปลอดภัย

เหมาะสมกับการใช้งานและเพียงพอ

๑.๓.๕ จัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน มีจำนวนเพียงพอ สะอาดเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก

- ๑.๓.๖ ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเดินทางอย่างปลอดภัย
- ๑.๓.๗ จัดให้มีระบบป้องกันภัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๑.๓.๘ จัดให้มีระบบรับเหตุฉุกเฉิน ป้องกันอัคคีภัย/ภัยพิบัติตามความเสี่ยงของพื้นที่

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๔ การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ย่อย

๑.๔.๑ มีการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เพื่าระวังการเจริญเติบโตของเด็กและดูแลการเจ็บป่วยเบื้องต้น

๑.๔.๒ มีแผนและดำเนินการตรวจสอบอนามัยประจำวัน ตรวจสอบสุขภาพประจำปี และป้องกันควบคุมโรคติดต่อ

๑.๔.๓ อาคารต้องมีพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนตามกิจวัตรประจำวันของเด็กที่เหมาะสมตามช่วงวัย และการใช้ประโยชน์

๑.๔.๔ จัดให้มีพื้นที่/มุมประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

๑.๔.๕ จัดบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปรงฟัน/ล้างมือให้เพียงพอ สะอาดปลอดภัย และเหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก

๑.๔.๖ จัดการระบบสุขาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมสถานที่ปรุงประกอบอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ กำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล และพาหะนำโรค

๑.๔.๗ จัดอุปกรณ์ภาชนะและเครื่องใช้ส่วนตัวให้เพียงพอกับการใช้งานของเด็กทุกคน และดูแลความสะอาดและปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๕ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

ตัวบ่งชี้ย่อย

๑.๕.๑ มีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครองกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับตัวเด็กและการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑.๕.๒ การจัดกิจกรรมที่พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม

๑.๕.๓ ดำเนินงานให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑.๕.๔ มีคณะกรรมการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานด้านที่ ๒ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

ตัวบ่งชี้ย่อย

๒.๑.๑ มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล

๒.๑.๒ จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย

๒.๑.๓ จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น

๒.๑.๔ เลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอก แหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย

๒.๑.๕ แผนะวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ

ตัวบ่งชี้ย่อย

๒.๒.๑ ให้เด็กอายุ ๖ เดือนขึ้นไป รับประทานอาหารที่ครบถ้วนในปริมาณที่เพียงพอ และส่งเสริมพฤติกรรมกินที่เหมาะสม

๒.๒.๒ จัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมในการดูแลสุขภาพ ความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน

๒.๒.๓ ตรวจสอบสุขภาพอนามัยของเด็กประจำวัน ความสะอาดของร่างกายฟันและช่องปากเพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ

๒.๒.๔ แผนะวังติดตามการเจริญเติบโตของเด็กเป็นรายบุคคล บันทึกผลภาวะโภชนาการอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๕ จัดให้มีการตรวจสุขภาพร่างกาย ฟันและช่องปาก สายตา หู ตามกำหนด

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๓ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

๒.๓.๑ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สัมผัส ลองทำ คิดตั้งคำถามสืบเสาะหาความรู้ แก้ปัญหา จินตนาการ คิดสร้างสรรค์ โดยยอมรับความคิดและผลงานที่แตกต่างของเด็ก

๒.๓.๒ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายต่อเด็ก เพื่อการสื่อสารอย่างหลากหลาย ฟัง พูด ถาม ตอบ เล่าและสนทนา ตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการ

๒.๓.๓ จัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านให้เด็กมีทักษะการดูภาพฟังเรื่องราว พูดเล่า อ่าน วาด/เขียน เบื้องต้น ตามลำดับพัฒนาการ โดยครู/ผู้ดูแลเด็ก เป็นตัวอย่างของการพูด และการอ่านที่ถูกต้อง

๒.๓.๔ จัดให้เด็กมีประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สิ่งต่างๆ สถานที่และธรรมชาติรอบตัวด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

๒.๓.๕ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๔ การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปลูกฝังคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

๒.๔.๑ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมั่นคง ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก และการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

๒.๔.๒ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความสุข แจ่มใส ร่าเริง ได้แสดงออกด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง โดยผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายศิลปะ ดนตรี ตามความสนใจและถนัด

๒.๔.๓ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กใฝ่ดี มีวินัยซื่อสัตย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของพลเมืองดี รักครอบครัวโรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการ

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๕ การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป

ตัวบ่งชี้ย่อย

๒.๕.๑ จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองให้เตรียมเด็กก่อนจากบ้านเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/โรงเรียน และจัดกิจกรรมช่วงปฐมนิเทศให้เด็กค่อยปรับตัวในบรรยากาศที่เป็นมิตร

๒.๕.๒ จัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแต่ละชั้น จนถึงการเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย

• **สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ ๒ ปี (๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน)**

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ก เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๑.๑ ก เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ก เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๒.๑ ก เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน

๓.๒.๒ ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ (Gross Motor)

๓.๒.๓ ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญาสมวัย (Fine

Motor Adaptive)

๓.๒.๔ ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการด้านการรับรู้และเข้าใจภาษา (Receptive Language)

๓.๒.๕ ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการใช้ภาษาสมวัย (Expressive Language)

๓.๒.๖ ก รายด้าน : เด็กมีพัฒนาการการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม

(Personal Social)

• **สำหรับเด็ก อายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑)**

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๑.๑ ข เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล

๓.๑.๒ ข เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย

๓.๑.๓ ข เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๒.๑ ข เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๓.๑ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ สามารถเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ตามวัย

๓.๓.๒ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และการประสานงานระหว่างตา กับมือตามวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๔ ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๔.๑ ข เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่นได้สมวัย

๓.๔.๒ ข เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา

๓.๔.๓ ข เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนิ้งถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๕ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๕.๑ ข เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ได้สมวัย

๓.๕.๒ ข เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย

๓.๕.๓ ข เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย

๓.๕.๔ ข เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย

๓.๕.๕ ข เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๖ ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๖.๑ ข เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย

๓.๖.๒ ข เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิด เขียนคำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ

๓.๖.๓ ข เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัย นำไปสู่ การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ

๓.๖.๔ ข เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัย โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๗ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี

ตัวบ่งชี้ย่อย

๓.๗.๑ ข เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัย และแสดงออกถึงการยอมรับความ แตกต่างระหว่างบุคคล

๓.๗.๒ ข เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย

๓.๗.๓ ข เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

๓.๗.๔ ข เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน

การประเมินตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

การประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ ที่เน้นการดูแล พัฒนาและจัดการศึกษาให้เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล พิจารณาตามตัวบ่งชี้เป็นรายข้อย่อย ๔ ระดับคะแนน คือไม่ผ่าน (๐) ผ่านขั้นต้น (๑) ดี (๒) และดีมาก (๓) นำคะแนนมาตรฐานแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละแล้วนำมารวมกัน ๓ ด้าน เฉลี่ยเป็นคะแนนรวม และนับจำนวนข้อที่ไม่ผ่านต้องปรับปรุง มาเป็นเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ดังตาราง

การสรุปผลการประเมินของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา	
	คะแนนเฉลี่ย	จำนวนข้อที่ต้องปรับปรุง
A ดีมาก	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป	ไม่มี
B ดี	ร้อยละ ๖๐-๗๙.๙๙	๑-๗ ข้อ
C ผ่านเกณฑ์ขั้นต้น	ร้อยละ ๔๐-๕๙.๙๙	๘-๑๕ ข้อ
D ต้องปรับปรุง	ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐	๑๖ ข้อขึ้นไป

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ถือเป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐานของประเทศซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงานที่มีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพของภูมิภาคอาเซียนฯ ทั้งนี้ หากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีศักยภาพการให้บริการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานนี้ สามารถพิจารณาเพิ่มเติมเกณฑ์ดังกล่าวได้ตามบริบท เช่น สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กเอกชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลทั้งรัฐและเอกชน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ในกรณีที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานนี้ คือ ระดับคุณภาพ D (ต้องปรับปรุง) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับชุมชนและสังคมจะต้องช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อให้ดำเนินการได้ตามมาตรฐานขั้นต้นเป็นอย่างน้อย แต่ไม่ควรปรับลดเกณฑ์ให้ต่ำลงเนื่องจากมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยฉบับนี้ถือเป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำเป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้ามั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ ๒๑

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑)

มาตรฐานด้านที่ ๑ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย		
ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	จำนวนข้อย่อย
๑.๑	การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	๓
๑.๒	การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด	๔
๑.๓	การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	๘
๑.๔	การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	๗
๑.๕	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	๔
มาตรฐานด้านที่ ๒ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย		
ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	จำนวนข้อย่อย
๒.๑	การดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน	๕
๒.๒	การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพ	๕
๒.๓	การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร	๕

๒.๔	การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ-สังคม ปฏิสัมพันธ์ และ ความเป็นพลเมืองดี	๓
๒.๕	การส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในขั้นถัดไป	๒
มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย		
ตัวบ่งชี้ที่	ชื่อตัวบ่งชี้	จำนวนข้อย่อย
สำหรับเด็กแรกเกิด - อายุ ๒ ปี (๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน)		
๓.๑ ก	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย	๑
๓.๒ ก	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	๖
สำหรับเด็ก อายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑)		
๓.๑ ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม	๓
๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	๑
๓.๓ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	๒
๓.๔ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ	๓
๓.๕ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์	๕
๓.๖ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	๔
๓.๗ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	๔

สรุปว่า การรายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ (อายุ ๕-๖ ปี) ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ตามระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ จะรายงานมาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็ก อายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗ ข

๔. แผนแม่บทกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การพัฒนาเด็กปฐมวัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๖๐ : ๑๔)

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กำหนดเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยในเด็กปฐมวัยเน้นการพัฒนาให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๑ : ๓๐-๓๑)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต กำหนดเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต แผนแม่บทดังกล่าวได้กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย เพื่อพัฒนาและยกระดับทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เต็มศักยภาพและเหมาะสม โดยแผนย่อยที่ ๒ เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย ซึ่งได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และ คุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้าน โดยการพัฒนาหลักสูตรการสอนและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มี

คุณภาพตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่างๆ อาทิ ทักษะทางสมอง ทักษะด้านความคิด ความจำ ทักษะการควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้จักประเมินตนเอง ควบคู่กับ การยกระดับบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ความรู้จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ตลอดจนผลักดันให้มีกฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทั้งการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ เน้นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา การพัฒนาสุขภาพอนามัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยและการเตรียมทักษะการอยู่ในสังคมให้มีพัฒนาการอย่างรอบด้าน ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายแผนแม่บทย่อย คือ เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น ตัวชี้วัด คือ ดัชนีพัฒนาการ เด็กสมวัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ในปี ๒๕๖๕ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๑)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้กำหนดกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมีจุดเน้นของการจัดการศึกษาและ การเรียนรู้ในระดับอนุบาลที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม บ่มเพาะปลูกฝังวินัย คุณธรรม และค่านิยมที่ดีด้วยความร่วมมือระหว่าง ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา พัฒนาการคิดวิเคราะห์เชิงระบบ ลงมือปฏิบัติ (Enactive) ด้วยประสบการณ์ ตามมุมต่าง ๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนรู้ของสมอง และจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เห็นแบบอย่างของ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่ดีงาม และกำหนดเป้าหมายสำหรับผู้เรียน คือ ผู้เรียนทุกระดับเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และใฝ่เรียนรู้ มีทักษะในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เป็นพลเมือง ที่ตื่นรู้ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๑ : ๓๐๕)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ มีเป้าหมายให้คนไทยในช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และ ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะทาง สมองและทางสังคมที่เหมาะสม และได้กำหนดเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ ตัวชี้วัด คือ เด็กมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๐ : ๖๕-๖๘)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมายของ การพัฒนาการศึกษาในระยะ ๒๐ ปี ไว้ ๕ ด้าน โดยในด้านที่ ๑ กำหนดให้ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มี คุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) โดยมีเป้าหมายย่อย คือ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย และ ได้กำหนดตัวชี้วัดด้านคุณภาพการศึกษา คือ ร้อยละของเด็กแรกเกิด - ๕ ปี มีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๕ ในปี ที่ ๑ - ๕ ของแผนการศึกษาแห่งชาติ สำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกระดับ การศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐ : ๑๐๘ - ๑๑๑)

นโยบายรัฐบาล การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย กำหนดให้มีระบบพัฒนาเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่องจนถึงเด็กวัยเรียนให้มีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพ โดยเฉพาะ การยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและดูแลเด็กปฐมวัยให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดย คำนึงถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของเด็กแต่ละคนให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

ผ่านการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบโรงเรียนปกติที่เป็นระบบและมีทิศทางที่ชัดเจน (คำแถลงนโยบาย ของคณะรัฐมนตรี, ๒๕๖๒ : ๒๐)

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับ การพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี กำหนดมาตรฐานและ แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้ศึกษาวิจัยและสร้างนวัตกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย และส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กสามารถดูแลเด็กได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาการพัฒนาเด็ก (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๖๒ : ๕-๑๒)

นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กปฐมวัยได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ สู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีการติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ (นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕, ๒๕๖๕)

๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข (๒๕๖๑ : ๙๕ - ๑๐๖) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. ศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยและ เปรียบเทียบกับการศึกษาที่ผ่านมาระดับเขตสุขภาพและระดับประเทศ ๒. ศึกษาพฤติกรรมของมารดาในระยะ ตั้งครรภ์ คลอด หลังคลอด และ การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของครอบครัว ๓. ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อการพยากรณ์ โอกาสพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูเด็กอย่างน้อย ๖ เดือน อย่างต่อเนื่อง และเด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๘ เดือน ๑๖ วัน ถึงอายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน จำนวน ๑๐,๐๕๓ คน เครื่องมือ คือ แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๔ ด้าน ประกอบด้วย กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ภาษาและการใช้ภาษา และสังคมและการปรับตัว ใช้สถิติเชิงพรรณนา และใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบ พหุคูณ (Multiple Logistic Regression) ผลการศึกษาปรากฏว่า พัฒนาการเด็กปฐมวัย (๐-๕ ปี) เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาที่ผ่านมาระดับเขตสุขภาพและระดับประเทศมีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ ๖๗.๕๐ และเมื่อจำแนกรายด้าน ปรากฏว่า ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่มีพัฒนาการ ร้อยละ ๙๔.๘๐ ด้านสังคม และการช่วยเหลือตนเองมีพัฒนาการ ร้อยละ ๙๒.๑๐ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กมีพัฒนาการ ร้อยละ ๙๐.๔๐ และด้านภาษาและการใช้ภาษามีพัฒนาการ ร้อยละ ๗๘.๔๐ ซึ่งเมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏว่า เด็กกลุ่มอายุ ๐ - ๒ ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๗๖.๘๐ และพัฒนาการลดลงเมื่อเด็กอายุ ๓ - ๕ ปีถึงร้อยละ ๕๘.๐๐ ทั้งนี้เมื่อ จำแนกพัฒนาการสมวัยรายด้านของเด็กอายุ ๐ - ๒ ปี มีพัฒนาการสมวัยด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเอง ร้อยละ ๙๓.๒๐ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร้อยละ ๙๓.๙๐ ด้านภาษาและการใช้ภาษา ร้อยละ ๘๘.๐๐ และด้าน กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ร้อยละ ๙๕.๒๐ ในขณะที่ เด็กอายุ ๓ - ๕ ปี มีพัฒนาการสมวัยรายด้าน ดังนี้ ด้านสังคมและ การช่วยเหลือตนเอง ร้อยละ ๙๑.๐๐ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร้อยละ ๘๖.๘๐ ด้านภาษาและการใช้ภาษา ร้อยละ ๖๘.๗๐ และด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ร้อยละ ๙๔.๕๐

สำหรับพฤติกรรมของมารดาระยะตั้งครรภ์ คลอด หลังคลอด และการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ของครอบครัว ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพยากรณ์โอกาสฯ ประกอบด้วย คุณลักษณะทางประชากร ของมารดา ด้านสุขภาพมารดา ระยะตั้งครรภ์ ด้านสุขภาพเด็ก ด้านโภชนาการ ด้านสภาพแวดล้อมและสังคม ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก และด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็ก

เมื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อการพยากรณ์โอกาสพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ๖ ครั้ง ปีพ.ศ. ๒๕๔๒ , ๒๕๔๗ , ๒๕๕๐ , ๒๕๕๓ , ๒๕๕๗ , และ ๒๕๖๐ ปรากฏว่าสถานการณ์พัฒนาการสมวัย เด็กปฐมวัยยังคงที่ และมีแนวโน้มลดลง ที่ร้อยละ ๗๑.๗๐, ๗๒.๐๐, ๖๗.๗๐, ๗๓.๔๐, ๗๒.๐๐ และ ๖๗.๕๐ ตามลำดับ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๖๑) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๒ กับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๒ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนระดับ ปฐมวัยในสถานศึกษา ๓ สังกัดในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๒ แยกเป็นสังกัดได้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา (สพป.) จำนวน ๔๐ คน องค์กรปกครองท้องถิ่น (อปท.) จำนวน ๓๙ คน และสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน ๓๘ คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ด้านนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ผลจากการศึกษาปรากฏว่า

๑. ครูผู้สอนปฐมวัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านนโยบายของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการ นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้ ตามลำดับ

๒. ด้านนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปรากฏว่า โดยรวมและรายข้อครูผู้สอนปฐมวัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย สามอันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๑ ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และผู้บริหารสถานศึกษามีทิศทาง ในการส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนปฐมวัยให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่

๓. ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปรากฏว่า โดยรวมและรายข้อครูผู้สอนปฐมวัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย สามอันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการดำเนินการประชุมวางแผน ปรึกษาหารือเพื่อเตรียมการจัดทำ แผนการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ครูผู้สอนร่วมจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการรับรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตามลำดับ

๔. ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปรากฏว่า โดยรวม และรายข้อครูผู้สอนปฐมวัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก

ไปหาน้อย สามอันดับแรก ดังนี้ มีการเตรียมการจัดทำแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และติดตามประเมิน พัฒนาการทุกด้านของเด็กปฐมวัย ครูได้รับการอบรมพัฒนาเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และสถานศึกษาได้มีการวางแผนจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ด้านปฐมวัย ตามลำดับ

๕. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปรากฏว่า โดยรวมและรายข้อ ครูผู้สอนปฐมวัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลภายในสถานศึกษา ตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จัดประชุมชี้แจงให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ในการเตรียมการเพื่อรองรับการติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผลต่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ตามลำดับ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๖๒ : ๑๙ - ๒๕) ได้ศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ส่วนราชการนำไปใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินให้บรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒ ผลการศึกษาปรากฏใน ๓ ด้าน ดังนี้ ๑. การมีสุขภาพดี พบว่า หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำสูงขึ้น ๒.การมีโภชนาการที่เพียงพอ พบว่า การได้รับนมแม่ลดลง รวมถึงพบเด็กที่มีปัญหาด้านภาวะทุพโภชนาการว่า ๑ ใน ๕ ๓.การดูแลที่เหมาะสม พบว่า เด็กปฐมวัยมีแนวโน้มการสูงตีสมส่วนและระดับ IQ ดีขึ้น นอกจากนี้ยัง พบว่าเด็กมีพัฒนาการล่าช้า ประกอบด้วย (๑) ด้านพัฒนาการ พบว่า เด็กไทยวัยแรกเกิดถึง ๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๙๒ (ข้อมูล ณ กันยายน ๒๕๖๒) มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาที่ สงสัยล่าช้ากว่าครึ่ง ซึ่งเป็นผลจากการบริโภคอาหารของแม่และเด็ก การเลี้ยงดูและกิจกรรมทางกายของเด็ก (๒) ด้านสติปัญญา ผลการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญา (IQ) พบว่า ระดับ IQ เฉลี่ยเท่ากับ ๙๘.๒๓ ถือว่า อยู่ในเกณฑ์ปกติ ค่อนไปทางต่ำกว่าค่ากลางของมาตรฐานสากลในปัจจุบัน (IQ=๑๐๐) แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี ๒๕๕๔ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๙๔.๕๘ อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมของประเทศ พบว่า ยังมีเด็กที่มี IQ ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (IQ < ๙๐) อยู่ถึงร้อยละ ๓๑.๘๑ และอยู่ในเกณฑ์บกพร่อง (IQ < ๗๐) ถึงร้อยละ ๕.๘ ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานสากล คือไม่ควรเกินร้อยละ ๒ อย่างไรก็ตามยังมีเด็กที่มี IQ อยู่ในเกณฑ์ฉลาดมาก (IQ ≥ ๑๓๐) ถึง ร้อยละ ๗.๙ แสดงให้เห็นถึงช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มที่มี IQ สูงกับกลุ่มที่มี IQ ต่ำ และมีแนวโน้มที่ช่องว่างนี้จะขยายมาก ขึ้นหากไม่มีการดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มที่มีปัญหาดังกล่าวอย่างทันท่วงที (๓) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) พบว่า เด็กไทยร้อยละ ๗๗.๑ มี EQ อยู่ในเกณฑ์ปกติขึ้นไป ส่วนอีกร้อยละ ๒๓ อยู่ในระดับควรได้รับการพัฒนา นอกจากนี้ ยังมีเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้และออทิสติก โดยคาดว่าจะมีเด็กป่วยเป็นโรคออทิสติกทั่วประเทศ ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ขณะเดียวกันแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กยังพบว่า หลายครอบครัวยังมีแนวทางที่ไม่ สอดคล้องกับพัฒนาการและธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็ก อาทิ ๑) เร่งรัดพัฒนาสมองลูก ด้วยการ “เร่งเรียน เขียนอ่าน” ส่งเสริมการติวสอบเข้าอนุบาล/เน้นวิชาการมากเกินไป โดยขาดความเข้าใจเรื่องของเงื่อนไขเวลาในการพัฒนาสมอง จึงทำให้จำกัดกรอบความคิด ปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ และทำให้เด็กขาดโอกาสในการพัฒนา ร่างกาย (กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก) การกำกับอารมณ์ ๒) การเลี้ยงดูแบบ Over Protect ทำให้เด็กเอา ตัวใจ สนใจแต่ตัวเอง ขาดภูมิคุ้มกันด้านความผิดหวัง ไม่รู้จักช่วยตัวเอง ไม่แบ่งปัน ๓) การเลี้ยงลูกติดเทคโนโลยี โดยเฉพาะการใช้แท็บเล็ตเลี้ยงลูก ส่งผลเสียต่อประสาทตา การปลูกฝังสมองที่มากเกินไปปวดหัว

หงุดหงิดง่าย และนอนหลับยาก สำหรับผลกระทบด้านสังคมก่อให้เกิดบุคลิกนิสัยเก็บตัว ไม่มั่นใจในตัวเอง ส่งผลให้ พัฒนาการด้านสื่อสารลดลง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๖๒ : ๘๑ - ๘๙) ได้ศึกษาผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๑๔,๘๕๒ คน จาก ๒,๓๙๕ โรงเรียน ผลจากการศึกษาปรากฏว่า ผลการประเมินพัฒนาการในภาพรวมทุกด้าน ระดับประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีโดยมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สูงสุด รองลงมา คือด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้านโดยนักเรียนหญิงมีพัฒนาการสูงกว่านักเรียนชายทุกด้าน เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ ในโรงเรียนทุกขนาด มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กมีร้อยละพัฒนาการระดับดี ด้านสังคมสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ตามลำดับ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีร้อยละ พัฒนาการระดับดี ด้านอารมณ์ จิตใจ สูงสุด รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียน นักเรียน ในโรงเรียนทุกประเภท ส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดี ทุกด้าน โดยนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ และโรงเรียนทั่วไป ส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สูงสุด รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ตามลำดับ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษามีพัฒนาการด้านสังคม สูงสุด รองลงมาคือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายพัฒนาการพบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย ในภาพรวมส่วนใหญ่่นักเรียนมีพัฒนาการรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยพัฒนาการในระดับดีสูงสุดคือ ไข่มือ – ตา ประสานสัมพันธ์กัน ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ในภาพรวมส่วนใหญ่่นักเรียนมีพัฒนาการรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยพัฒนาการในระดับดีสูงสุด คือ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น พัฒนาการด้านสังคม ในภาพรวมส่วนใหญ่่นักเรียนมีพัฒนาการรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยพัฒนาการในระดับดีสูงสุดคือ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทย พัฒนาการด้านสติปัญญา ในภาพรวมส่วนใหญ่่นักเรียนมีพัฒนาการรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยพัฒนาการในระดับดีสูงสุด คือ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ สนทนโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ และเมื่อพิจารณามาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในภาพรวมส่วนใหญ่่นักเรียนมีร้อยละพัฒนาการระดับดีทุกด้าน โดยมาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว สูงสุด ส่วนที่ต่ำที่สุดคือ มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และมาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๖๓ : ๒๐๐ - ๒๐๑) ได้ศึกษาสภาพการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย ๒) ศึกษาผลของการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย ๓) ศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทยในอนาคต ทั้งการศึกษารูปแบบในระบบ นอกโรงเรียนและตามอัธยาศัย โดยหน่วยงานองค์กร และภาคเครือข่ายต่างๆ ที่จัดและร่วมจัดการศึกษา ๔) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทยที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ผลการศึกษาพบว่า

๑.สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย มีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในภาพรวมระดับดี ฝักร้อยละ ๔๐.๗ ระดับดีร้อยละ ๕๘.๐ และระดับพอใช้/ปรับปรุง/ไม่รับรองร้อยละ ๑.๓ จากการพิจารณาผลการประเมิน จำแนกตามพื้นที่ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า สถานศึกษาระดับปฐมวัยในกรุงเทพมหานครมีคุณภาพมากกว่า สถานศึกษาในพื้นที่อื่น (มีสัดส่วนสถานศึกษาที่มีผลการประเมินระดับดีมากมากกว่าพื้นที่อื่น) และเมื่อเทียบกัน ในแต่ละภาค สถานศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาลจะมีคุณภาพมากกว่าสถานศึกษานอกเขตเทศบาล ๒.ผลการจัด การศึกษาปฐมวัย พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา (บอกเรียกชื่อ อ่านคำอ่านตัวเลข) เด็กที่อยู่ในครัวเรือน ฐานะปานกลางและร่ำรวยมีโอกาสที่จะมีพัฒนาการสมวัยด้านสติปัญญา มากกว่าเด็กที่อยู่ในครัวเรือนยากจน ประมาณร้อยละ ๗-๑๐ สำหรับด้านกิจกรรมพบว่า การมีกิจกรรมที่ตรงกับพัฒนาทักษะสติปัญญาในแต่ละด้าน จะทำให้เด็กมีแนวโน้มที่จะมีพัฒนาการที่สมวัยในด้านดังกล่าวมากขึ้น เช่น การอ่านคำ ที่สามารถพัฒนาได้จาก การอ่านหนังสือ ฟังนิทาน ร้องเพลง หัดเรียกชื่อ เป็นต้น พัฒนาการด้านกายภาพ (หยิบจับสิ่งของ การมีสุขภาพ ร่างกายแข็งแรง) ปัจจัยที่โดดเด่นในการเป็นตัวผลักดันให้เด็กเกิดพัฒนาการที่สมวัยคือ กิจกรรม โดยกิจกรรม การเล่นกับเด็ก การเล่นนอกบ้าน/บริเวณบ้าน ทำให้เด็กมีแนวโน้มที่จะมีพัฒนาการที่สมวัยสูงขึ้น กิจกรรม เหล่านี้มีผลต่อโอกาสในการพัฒนาด้านการหยิบจับสิ่งของเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ ๑๕ และโอกาสในการมี สุขภาพร่างกายแข็งแรงเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๒๐ พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ อายุของแม่/ผู้ดูแลมีผล อย่างชัดเจนต่อพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม โดยยิ่งอายุน้อยมีแนวโน้มทำให้เด็กสามารถเข้ากับเด็กคนอื่นได้ดียิ่งขึ้น ๓.แนวโน้มนการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย การจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนตั้งแต่กระบวนการทัศน หลักการ วิธีการ โดยอาศัยเทคโนโลยี เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ และเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการทำงานในอนาคต สามารถแบ่งได้ออกเป็น ๔ ปัจจัยหลัก ได้แก่ (๑) ห้องเรียน มีมุมเรียนรู้และเทคโนโลยี การเล่นและออกกำลังกาย เจ็บสงบ พักผ่อน เปิดโล่ง อุปกรณ์การเรียนการสอน (๒) หลักสูตร ส่งเสริมการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ (๓) การเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย การประเมินผลผ่านการประเมินตนเองและเพื่อน และ (๔) ครูผู้สอน ติดต่อกับสื่อสารกับผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ของเด็ก เช่น ผู้ปกครอง รวมทั้งองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียนเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนของเด็กและสอนร่วมกันเป็นทีม ๔.ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ๑) ภาครัฐต้องกระจายคุณภาพและประสิทธิภาพของการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยให้ ทั่วถึงและเท่าเทียม เพื่อลดความแตกต่างของพัฒนาการของเด็กตามพื้นที่และความแตกต่างทางเศรษฐกิจและ สังคม มุ่งสู่การทำให้เด็กปฐมวัยทุกคนสามารถมีพัฒนาการที่สมวัย ๒) การปรับทัศนคติของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการยกระดับพัฒนาการที่สมวัยของเด็กให้ไปสู่การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑ โดยในแต่ละลำดับขั้น ควรมีรายละเอียดแนวทางปฏิบัติ จำแนกตามระดับผู้รับผิดชอบ ได้แก่ (๑) ผู้กำหนดนโยบาย คือ รัฐบาลหรือหน่วยงานอื่นที่เป็นผู้กำหนดนโยบายระดับชาติ (๒) ผู้กำกับนโยบาย คือ ผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ หน่วยงานระดับกระทรวง (๓) ผู้สนับสนุนนโยบาย คือ ผู้สนับสนุนให้นโยบายสามารถบรรลุเป้าหมาย และ (๔) ผู้ปฏิบัติ คือ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการ

ในการจัดทำรายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมาย
๒. ขอบเขตการประเมิน
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นสถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการศึกษาสำหรับเด็กอายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ทุกสังกัดในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่

๑. กระทรวงมหาดไทย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนอนุบาล

๒. กระทรวงศึกษาธิการ :

- โรงเรียนอนุบาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ได้แก่ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑ - ๓

- โรงเรียนอนุบาลเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน)

- โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ)

๒. ขอบเขตการประเมิน

การประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบเนื้อหาในการประเมินตามคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ที่ประกอบด้วย มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย อายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗ ข จำนวน ๗ ตัวบ่งชี้/๒๒ ข้อ ได้แก่

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม จำนวน ๓ ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๓ ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว จำนวน ๓ ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๔ ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ จำนวน ๓ ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๕ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ จำนวน ๓ ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๖ ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร จำนวน ๓ ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๗ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี จำนวน ๓ ข้อ

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินมาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๖ ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑) ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗ ข จำนวน ๗ ตัวบ่งชี้/๒๒ ข้อ ตามคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ดังนี้

ตาราง ๑ แสดงแบบประเมินมาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๖ ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑)

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา			
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม					
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูง ดีสมส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล ☐ ๑. น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ (Weight for age) ☐ ๒. ความยาว/ส่วนสูงตามเกณฑ์ อายุ (Height for age) ☐ ๓. น้ำหนักตามเกณฑ์ความยาว/ ส่วนสูง(Weight for height)	เด็กสูงดีสมส่วนน้อย กว่าร้อยละ ๕๐	เด็กสูงดีสมส่วน ร้อยละ ๕๐-๕๖	เด็กสูงดีสมส่วน ร้อยละ ๕๗-๖๓	เด็กสูงดีสมส่วน ร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพ ตนเองตามวัย ☐ กิน นอน ออกกำลังกาย เล่น และการเรียนรู้อย่างเป็นเวลา เหมาะสมตามวัย ☐ การรักษาความสะอาดและป้องกัน โรค ☐ การรักษาความปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น	เด็กมีสุขนิสัย ตามรายการ พิจารณาต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีสุขนิสัยตาม รายการพิจารณา ร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีสุขนิสัย ตามรายการ พิจารณาร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีสุขนิสัย ตามรายการ พิจารณาร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	เด็กไม่มีฟันผุ น้อยกว่าร้อยละ ๔๐	เด็กไม่มีฟันผุ ร้อยละ ๔๐-๕๐	เด็กไม่มีฟันผุ มากกว่าร้อยละ ๕๐	เด็กไม่มีฟันผุ มากกว่าร้อยละ ๕๕
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย					
๓.๒.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕- ๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว					
๓.๓.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดใหญ่ สามารถเคลื่อนไหว และทรง ตัวได้ตามวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อย ละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕- ๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและการประสานงานระหว่าง ตากับมือตามวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อย ละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕- ๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๔ ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ					
๓.๔.๑ ข	เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึก มั่นคงปลอดภัยแสดงความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่นได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อย ละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕- ๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๒ ข	เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรม ต่างๆอย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การ ทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อย ละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕- ๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

ตาราง ๑ (ต่อ)

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา			
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก
๓.๔.๓ ข	เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเองยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย * การอดทนรอคอย เช่น รอทำกิจกรรม พร้อมเพื่อนการเข้าแถวตามลำดับ	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๕ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์					
๓.๕.๑ ข	เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๒ ข	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกตจำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๓ ข	เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๔ ข	เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๕ ข	เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๖ ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร					
๓.๖.๑ ข	เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่าสนทนา และสื่อสารได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๒ ข	เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ ใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัย และตามลำดับพัฒนาการ	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๓ ข	เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัยนำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๔ ข	เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัยโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

ตาราง ๑ (ต่อ)

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา			
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๗ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี					
๓.๗.๑ ข	เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัย และแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๒ ข	เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนร่วม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๓ ข	เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์ ☐ ๑.เด็กรู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม ☐ ๒.เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แสดงความเป็นตัวเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ☐ ๓.แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๔ ข	เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ประชุมบุคลากรที่รับผิดชอบงานปฐมวัย ในหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อชี้แจงความสำคัญ และความจำเป็นของการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๔.๒ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ตามคำสั่งจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๒๑๔๔/๒๕๖๕ ซึ่งเป็นตัวแทนเครือข่ายในการประสาน กำกับ ติดตามการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

๔.๓ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ชี้แจง แนวทางการประเมิน และรายงานข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้กับคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๒๑๔๔/๒๕๖๕ เป็นตัวแทนเครือข่าย ของแต่ละหน่วยงาน เดือนมีนาคม ๒๕๖๔

๔.๔ คณะกรรมการดำเนินงาน ตามคำสั่งจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๒๑๔๔/๒๕๖๕ ที่เป็นตัวแทนเครือข่าย ชี้แจง ประสาน สถานศึกษาในเครือข่ายให้ดำเนินการประเมินสถานศึกษา ตามมาตรฐานสถาน

พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และรายงานข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๔.๕ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ นำข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาวิเคราะห์และประมวลผลการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕

๔.๖ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ นำเสนอผลการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ต่อที่ประชุมของคณะอนุกรรมการส่งเสริม การพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดกาฬสินธุ์

๔.๗ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทบทวนข้อมูล รายงานผลการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในเดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๕

๔.๘ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ จัดพิมพ์รายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในเดือนสิงหาคม - กันยายน ๒๕๖๕

๔.๙ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ เผยแพร่รายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัด กาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ผ่านทางเว็บไซต์ ของสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยต่อไป

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๕.๑ รวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๕.๒ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

๕.๓ วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าร้อยละ (Percentage)

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑ จำนวน ๑๕๘ แห่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒ จำนวน ๑๖๓ แห่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ จำนวน ๑๗๘ แห่ง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์จำนวน ๔๒๖ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๔๕ แห่ง รวมทั้งหมด ๙๗๐ แห่ง และจำนวนเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนก ตามสังกัด ดังนี้

ตาราง ๒ แสดงจำนวนเด็กปฐมวัย อายุ ๓ ปี - อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	สังกัด	๓ ปีก่อน ถึง ๔ ปี		๔ ปีก่อน ถึง ๕ ปี		๕ ปีก่อน ถึง ๖ ปี		๖ ปีก่อน ป. ๑		รวม
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
๑	สพป.กส. ๑	๐	๑	๙	๘	๔๑๙	๔๓๑	๑,๓๑๘	๑,๒๘๒	๓,๕๖๘
๒	สพป.กส. ๒	๓	๔๙	๖๐	๕๒๐	๔๔๘	๑,๔๖๓	๑,๓๕๘	๗	๓,๙๐๘
๓	สพป.กส. ๓	๔	๑	๒	๓๓๑	๓๐๑	๑,๘๖๓	๑,๘๓๑	๒	๔,๓๓๕
๔	เอกชน	๑๓	๓๐	๒๗๙	๒๕๗	๘๑๗	๗๖๐	๑,๘๐๖	๑,๗๐๐	๕,๖๖๒
๕	อปท.	๘๖๙	๑,๙๙๒	๑,๙๑๔	๑,๘๓๕	๑,๕๗๔	๖๕๔	๖๑๘	๕	๙,๔๖๑
	รวม	๘๘๙	๒,๐๗๓	๒,๒๖๔	๒,๙๕๑	๓,๕๕๙	๕,๑๗๑	๖,๙๓๓	๒,๙๙๖	๒๖,๘๓๔

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ผู้รายงานขอเสนอ ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับจังหวัด ตามระบบข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ

ตอนที่ ๒ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ แยกตามสังกัด

ตอนที่ ๓ สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ตอนที่ ๑ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับจังหวัด

ตาราง ๓ แสดงผลการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับจังหวัด

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	จำนวนเด็กที่รับการประเมิน	ผลการประเมิน			
			ผ่าน	ร้อยละ	ไม่ผ่าน	ร้อยละ
๓.๑ ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม					
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย และสูงดีสมส่วนซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล	๓๔,๘๓๑	๓๔,๔๑๑	๙๘.๗๙	๔๒๐	๑.๒๑
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย	๓๔,๗๐๗	๓๑,๑๘๒	๘๙.๘๔	๓,๕๒๕	๑๐.๑๖
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	๐	๐	-	๐	-
๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย					
๓.๒.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน	๐	๐		๐	
๓.๓ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว					
๓.๓.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย	๓๔,๘๐๐	๓๔,๐๔๘	๙๗.๘๔	๗๕๒	๒.๑๖
๓.๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย	๐	๐	-	๐	-
๓.๔ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ					
๓.๔.๑ ข	เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัยแสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย	๓๕,๒๓๗	๓๔,๔๒๗	๙๗.๗๐	๘๑๐	๒.๓๐
๓.๔.๒ ข	เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา	๓๔,๘๐๓	๓๔,๐๒๓	๙๗.๗๖	๗๘๐	๒.๒๔
๓.๔.๓ ข	เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเองยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย * การอดทนรอคอย เช่น รอทำกิจกรรมพร้อมเพื่อนการเข้าแถวตามลำดับ	๐	๐	-	๐	-

ตาราง ๓ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	จำนวนเด็กที่รับ การประเมิน	ผลการประเมิน			
			ผ่าน	ร้อยละ	ไม่ผ่าน	ร้อยละ
๓.๕ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ และสร้างสรรค์					
๓.๕.๑ ข	เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่ง ต่าง ๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย	๓๔,๘๑๓	๓๓,๒๖๗	๙๕.๕๖	๑,๕๔๖	๔.๔๔
๓.๕.๒ ข	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกตจำแนก และ เปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย	๓๔,๘๐๙	๓๓,๔๗๓	๙๖.๑๖	๑,๓๓๖	๓.๘๔
๓.๕.๓ ข	เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย	๓๔,๘๒๑	๓๔,๑๗๕	๙๘.๑๔	๖๔๖	๑.๘๖
๓.๕.๔ ข	เด็กมีจินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย	๓๔,๘๒๑	๓๓,๙๗๑	๙๗.๕๖	๘๕๐	๒.๔๔
๓.๕.๕ ข	เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย	๐	๐	-	๐	-
๓.๖ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการ สื่อสาร					
๓.๖.๑ ข	เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย	๓๔,๙๒๒	๓๓,๖๕๔	๙๖.๓๗	๑,๒๖๘	๓.๖๓
๓.๖.๒ ข	เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิด เขียนคำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัย และตามลำดับพัฒนาการ	๓๔,๘๒๒	๓๓,๙๓๕	๙๗.๔๕	๘๘๗	๒.๕๕
๓.๖.๓ ข	เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียน ตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัย นำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ	๓๔,๘๑๗	๓๔,๐๙๐	๙๗.๙๑	๗๒๗	๒.๐๙
๓.๖.๔ ข	เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสม ตามวัยโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมี ความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย	๐	๐	-	๐	-
๓.๗ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี					
๓.๗.๑ ข	เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่าง สมวัยและแสดงออกถึงการยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล	๓๔,๘๓๓	๓๔,๓๗๘	๙๘.๖๙	๔๕๕	๑.๓๑

ตาราง ๓ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	จำนวนเด็กที่รับ การประเมิน	ผลการประเมิน			
			ผ่าน	ร้อยละ	ไม่ผ่าน	ร้อยละ
๓.๗.๒ ข	เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วน ร่วม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย	๓๔,๘๒๐	๓๔,๑๑๗	๙๗.๙๘	๗๐๓	๒.๐๒
๓.๗.๓ ข	เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับ ผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ ตาม แก้ไขข้อขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์	๓๔,๘๒๗	๓๔,๕๕๑	๙๙.๒๑	๒๗๖	๐.๗๙
๓.๗.๔ ข	เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีใน ครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็น พลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน	๐	๐	-	๐	-

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพเด็กปฐมวัย
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗.๔ ข ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับจังหวัด
ในระบบข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน สำนักงานพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตอนที่ ๒ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ แยกตามสังกัด

๒.๑ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑

ตาราง ๔ แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๑ ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม		
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย และสูงดีสมส่วนซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล	๓	เด็กสูงดีสมส่วนร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย	๓	เด็กมีสุขนิสัยตามรายการพิจารณาร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	๓	เด็กไม่มีฟันผุมากกว่าร้อยละ ๕๕
๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย		
๓.๒.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว		
๓.๓.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ		
๓.๔.๑ ข	เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๒ ข	เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๓ ข	เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเองยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย * การอดทนรอคอย เช่น รอทำกิจกรรมพร้อมเพื่อนการเข้าแถวตามลำดับ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์		
๓.๕.๑ ข	เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อม ธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

ตาราง ๔ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๕.๒ ข	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกตจำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๓ ข	เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๔ ข	เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๕ ข	เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร		
๓.๖.๑ ข	เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๒ ข	เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่าน เบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๓ ข	เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการสมวัยนำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๔ ข	เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัยโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี		
๓.๗.๑ ข	เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัยและแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๒ ข	เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัยซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนร่วม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๓ ข	เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๔ ข	เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

๒.๒ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒

ตาราง ๕ แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๑ ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม		
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย และสูงดีสมส่วนซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล	๓	เด็กสูงดีสมส่วนร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย	๓	เด็กมีสุขนิสัยตามรายการพิจารณาร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	๓	เด็กไม่มีฟันผุมากกว่าร้อยละ ๕๕
๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย		
๓.๒.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว		
๓.๓.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ		
๓.๔.๑ ข	เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๒ ข	เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๓ ข	เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเองยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย * การอดทนรอคอย เช่น รอทำกิจกรรมพร้อมเพื่อนการเข้าแถวตามลำดับ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์		
๓.๕.๑ ข	เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อม ธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

ตาราง ๕ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๕.๒ ข	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกตจำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๓ ข	เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๔ ข	เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๕ ข	เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร		
๓.๖.๑ ข	เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๒ ข	เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่าน เบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๓ ข	เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการสมวัยนำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๔ ข	เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัยโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี		
๓.๗.๑ ข	เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัยและแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๒ ข	เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัยซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนร่วม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๓ ข	เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๔ ข	เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

๒.๓ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

ตาราง ๖ แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๑ ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม		
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย และสูงดีสมส่วนซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล	๓	เด็กสูงดีสมส่วนร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย	๓	เด็กมีสุขนิสัยตามรายการพิจารณาร้อยละ ๘๔ ขึ้นไป
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	๓	เด็กไม่มีฟันผุมากกว่าร้อยละ ๕๕
๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย		
๓.๒.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว		
๓.๓.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ		
๓.๔.๑ ข	เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๒ ข	เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๓ ข	เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเองยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย * การอดทนรอคอย เช่น รอทำกิจกรรมพร้อมเพื่อนการเข้าแถวตามลำดับ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์		
๓.๕.๑ ข	เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อม ธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

ตาราง ๖ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๕.๒ ข	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกตจำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๓ ข	เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๔ ข	เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๕ ข	เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร		
๓.๖.๑ ข	เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๒ ข	เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่าน เบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๓ ข	เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการสมวัยนำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๔ ข	เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัยโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี		
๓.๗.๑ ข	เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัยและแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๒ ข	เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัยซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนร่วม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๓ ข	เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๔ ข	เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

๒.๔ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

ตาราง ๗ แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดสำนักงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๑ ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม		
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย และสูงดีสมส่วนซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล	๓	เด็กสูงดีสมส่วนร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย	๓	เด็กมีสุขนิสัยตามรายการพิจารณาร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	๓	เด็กไม่มีฟันผุมากกว่าร้อยละ ๕๕
๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย		
๓.๒.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว		
๓.๓.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ		
๓.๔.๑ ข	เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๒ ข	เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๓ ข	เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเองยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย * การอดทนรอคอย เช่น รอทำกิจกรรมพร้อมเพื่อนการเข้าแถวตามลำดับ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์		
๓.๕.๑ ข	เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อม ธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

ตาราง ๗ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๕.๒ ข	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกตจำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๓ ข	เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๔ ข	เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๕ ข	เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร		
๓.๖.๑ ข	เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๒ ข	เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่าน เบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๓ ข	เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการสมวัยนำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๔ ข	เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัยโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี		
๓.๗.๑ ข	เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัยและแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๒ ข	เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัยซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนร่วม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๓ ข	เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๔ ข	เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

๒.๕ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตาราง ๘ แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๑ ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม		
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย และสูงตีสมส่วนซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล	๓	เด็กสูงตีสมส่วนร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย	๓	เด็กมีสุขนิสัยตามรายการพิจารณาร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	๓	เด็กไม่มีฟันผุมากกว่าร้อยละ ๕๕
๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย		
๓.๒.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว		
๓.๓.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ		
๓.๔.๑ ข	เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัย แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๒ ข	เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔.๓ ข	เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเองยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย * การอดทนรอคอย เช่น รอทำกิจกรรมพร้อมเพื่อนการเข้าแถวตามลำดับ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์		
๓.๕.๑ ข	เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อม ธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

ตาราง ๘ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๕.๒ ข	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถสังเกตจำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๓ ข	เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๔ ข	เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕.๕ ข	เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร		
๓.๖.๑ ข	เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๒ ข	เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียนคำ และการอ่าน เบื้องต้นได้สมวัยและตามลำดับพัฒนาการ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๓ ข	เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียนตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการสมวัยนำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖.๔ ข	เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามวัยโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความคุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี		
๓.๗.๑ ข	เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัยและแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๒ ข	เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัยซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนร่วม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๓ ข	เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗.๔ ข	เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

๒.๖ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ รวมทุกสังกัด

ตาราง ๙ แสดงผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ รวมทุกสังกัด

ตัวบ่งชี้ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	
		ระดับ	ความหมาย
๓.๑ ข	เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม		
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย และสูงดี สมส่วนซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล	๓	เด็กสูงดีสมส่วนร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย	๓	เด็กมีสุขนิสัยตามรายการพิจารณาร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	๓	เด็กไม่มีฟันผุมากกว่าร้อยละ ๕๕
๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัย	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๓ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๔ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๕ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ และสร้างสรรค์	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๖ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป
๓.๗ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี	๓	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

ตอนที่ ๓ สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ตาราง ๑๐ แสดงสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ที่	สังกัด	จำนวนเด็ก อ.๑ - อ.๓ (คน)	จำนวนเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการ (คน)					
			อนุบาล ๑		อนุบาล ๒		อนุบาล ๓	
			สมวัย	ไม่สมวัย	สมวัย	ไม่สมวัย	สมวัย	ไม่สมวัย
๑	สพป.กาฬสินธุ์ เขต ๑	๓,๔๖๘	๑๘	-	๘๔๔	๖	๒,๕๙๑	๙
๒	สพป.กาฬสินธุ์ เขต ๒	๓,๙๐๘	๖๓๒	-	๑,๙๑๑	-	๑,๓๖๕	-
๓	สพป.กาฬสินธุ์ เขต ๓	๔,๓๓๕	๓๓๘	-	๒,๑๖๓	๑	๑,๘๓๒	๑
๔	เอกชน	๕,๖๖๒	๕๗๙	-	๑,๕๗๗	-	๓,๕๐๖	-
๕	อปท.	๙,๔๖๑	๖,๖๑๐	-	๒,๒๒๕	๓	๖๒๓	-
	รวม	๒๖,๘๓๔	๘,๑๗๗	-	๘,๗๒๐	๑๐	๙,๙๑๗	๑๐

บทที่ ๕

สรุปผลการประเมิน

การสรุปรายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จากข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย ผู้รายงาน สรุป รายงาน พัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

๑. สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ตามระบบข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ระดับจังหวัด

๒. สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ แยกตามสังกัด

๓. สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์

๑. สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ระดับจังหวัด ตามระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗.๔ ข ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระดับจังหวัด ผลการประเมินในบางตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดของข้อมูลยังไม่เพียงพอ ทำให้ข้อมูลในการรายงานไม่สมบูรณ์

สรุป ผลการประเมินในบางตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดของข้อมูลยังไม่เพียงพอ ทำให้ข้อมูลในการรายงานไม่สมบูรณ์ ดังนั้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรพัฒนาการนำข้อมูลเข้าระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

๒. สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ รายตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗.๔ ข พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัย และสูงดีสมส่วนซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล ผลการประเมินพบว่า เด็กสูงดีสมส่วนร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย ผลการประเมินพบว่า เด็กมีสุขนิสัยตามรายการพิจารณา (กิน นอน ออกกำลังกาย เล่น และการเรียนรู้) อย่างเป็นเวลาเหมาะสม ตามวัย การรักษาความสะอาดและป้องกันโรค การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น) ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ ผลการประเมินพบว่า เด็กไม่มีฟันผุมากกว่าร้อยละ ๕๕ ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย ผลการประเมินพบว่า เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ผลการประเมินพบว่า เด็กมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๔ ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ผลการประเมินพบว่า เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๕ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ และสร้างสรรค์ ผลการประเมินพบว่า เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๖ ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร ผลการประเมินพบว่า เด็กมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๗ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี ผลการประเมินพบว่า เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

สรุป พัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า เด็กสูงดีสมส่วน ร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป เด็กมีสุขนิสัยตามรายการพิจารณา (กิน นอน ออกกำลังกาย เล่น และการเรียนรู้อย่างเป็นเวลาเหมาะสม ตามวัย การรักษาความสะอาดและป้องกันโรค การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น) ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป เด็กไม่มีฟันผุมากกว่าร้อยละ ๕๕ เด็กมีพัฒนาการสมวัย มีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว มีพัฒนาการ ด้านอารมณ์จิตใจ เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้ และสร้างสรรค์ มีพัฒนาการ ด้านภาษาและการสื่อสาร เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

๓. สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

จากผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑ มีเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ - อนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๓,๔๖๘ คน เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๘ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๑๘ คน คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๘๕๐ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๘๔๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๙๙.๒๙ มีพัฒนาการไม่สมวัย จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๑ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๒,๖๐๐ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๒๕๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๕ มีพัฒนาการไม่สมวัย จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒ มีเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ - อนุบาล ชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๓,๙๐๘ คน เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๖๓๒ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๖๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๑,๙๑๑ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๑,๙๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๑,๓๖๕ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๑,๓๖๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ มีเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ - อนุบาล ชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๔,๓๓๕ คน เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๓๓๘ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๓๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๒,๑๖๔ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๒,๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๕ มีพัฒนาการไม่สมวัย จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๑,๘๓๓ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๑,๘๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๕ มีพัฒนาการไม่สมวัย จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มีเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ - อนุบาล ชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๕,๖๖๒ คน เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๕๗๙ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๕๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๑,๕๗๗ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๑,๕๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๓,๕๐๖ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๓,๕๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ -อนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๙,๔๖๑ คน เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๖,๖๑๐ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๖,๖๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๒,๒๒๘ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๒,๒๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๘๗ มีพัฒนาการไม่สมวัย จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๓ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๖๒๓ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๖๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

สรุป จากผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ พบว่า มีเด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ - อนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๒๖,๘๓๔ คน เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๘,๑๗๗ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๘,๑๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๘,๗๓๐ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๘,๗๒๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๙๙.๒๙ มีพัฒนาการไม่สมวัย จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๑ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๒,๖๐๐ คน มีพัฒนาการสมวัย จำนวน ๒๕๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๕ มีพัฒนาการไม่สมวัย จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๕

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

๑.๑ ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗.๔ ข ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ รายบุคคล ในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีรายละเอียดของข้อมูลไม่เพียงพอ ดังนั้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/หน่วยงาน ควรมีการนำเข้าข้อมูล ให้ครบทุกประเด็น เพื่อให้มีรายละเอียดของข้อมูลพร้อมนำไปใช้ประโยชน์ได้ ต่อไป

๑.๒ พัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข - ๓.๗.๔ ข ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน เป็นผลการประเมิน ที่ระบุช่วงของร้อยละพัฒนาการเด็ก เป็นระดับ ๐ ๑ ๒ และ ๓ เช่น เด็กมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป มีผลการประเมินในระดับ ๓ ซึ่งมีความละเอียดไม่เพียงพอสำหรับการนำไปใช้

๒. ข้อเสนอแนะ

๒.๑ ควรมีการชี้แจงเกี่ยวกับความสำคัญของการนำเข้าข้อมูล ในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ

๒.๒ ควรมีการพัฒนาครูปฐมวัย และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการนำเข้าข้อมูล ในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ เพื่อให้ข้อมูลสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต่อไป

๒.๓ ควรมีการพัฒนาการสร้างเครื่องมือประกอบการประเมินพัฒนาการเด็กตามตัวบ่งชี้ ในมาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

- กรมอนามัย. (๒๕๖๑). รายงานการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๖๐. สืบค้น กันยายน ๒๕๖๔, <http://๒๐๓.๑๕๗.๗๑.๑๑๕/knowledge/mapping/paper/view?id=๙๔>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๐). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (๒๕๕๗). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บริษัท เอดิสันเพอร์โปรดักส์ จำกัด.
- นกเนตร ธรรมบวร. (๒๕๕๙). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นลินี ณ นคร. (๒๕๕๗). เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินและสร้างเสริมพฤติกรรมเด็กปฐมวัย หน่วยที่ ๑. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิตยาชภักดี. (๒๕๕๓). ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัย ตั้งแต่ปฏิสนธิถึง ๕ ปี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๓๐ เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๕๖ ก. หน้า ๕-๑๒.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (๒๕๕๒). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐. (๒๕๖๐, ๖ เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก. หน้า ๑๔.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๓). การประเมินพัฒนาการเชิงพลวัตสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๑). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๕ ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (๒๕๖๒). รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปีการศึกษา ๒๕๖๑. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๑). ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในพื้นที่เขตตรวจราชการ ที่ ๒ กับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี). (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๒). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๐). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙. สืบค้น กันยายน ๒๕๖๔, <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/๑๕๔๐>.
- _____. (๒๕๖๑). แนวแนะวิธีการอบรมเลี้ยงดู ดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามสมรรถนะเพื่อเพิ่มคุณภาพเด็กตามวัย ๐ - ๕ ปี. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด. .
- _____. (๒๕๖๒). มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ National Standard for Early Childhood Care, Development and Education Thailand. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวาน กราฟฟิค จำกัด. .
- _____. (๒๕๖๓). รายงานการศึกษาสภาพการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (๒๕๕๓). *การวัดและประเมินแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย*. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.

McAfee, O. & Leong, D.L. (๒๐๐๗). *Assessing and Guiding Young Children's Development and Learning* (๔th ed.). Pearson Education.

ภาคผนวก

มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพของเด็กปฐมวัย
 สำหรับเด็ก อายุ ๓ ปี – อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษา ๑)

มาตรฐานด้านที่ ๓

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก	
๓.๑.๑ ข	เด็กมีน้ำหนักตัวเหมาะสมกับวัยและสูงตีสัดส่วน ซึ่งมีบันทึกเป็นรายบุคคล ☐ ๑. น้ำหนักตามเกณฑ์อายุ (Weight for age) ☐ ๒. ความยาว/ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ (Height for age) ☐ ๓. น้ำหนักตามเกณฑ์ความยาว/ส่วนสูง (Weight for height)	เด็กสูงตีสัดส่วน น้อยกว่าร้อยละ ๕๐	เด็กสูงตีสัดส่วน ร้อยละ ๕๐-๕๖	เด็กสูงตีสัดส่วน ร้อยละ ๕๗-๖๓	เด็กสูงตีสัดส่วน ร้อยละ ๖๔ ขึ้นไป	- สมุดบันทึก การเจริญเติบโตของเด็ก - กราฟแสดงการเจริญเติบโต ตามเกณฑ์อ้างอิง ตามเพศและช่วงอายุ ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๕๘ (ประยุกต์จาก องค์การอนามัยโลก) - ข้อมูลภาวะ การเจริญเติบโต เป็นรายบุคคล - สรุปจำนวนและ ร้อยละของเด็กมีน้ำหนัก ตามเกณฑ์อายุ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ข เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม (ต่อ)

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ ขั้นต่ำ	๒ ดี	๓ ดีมาก	
						- สรุปจำนวนและร้อยละ ของเด็กสูงที่สุดส่วน (ดูจากส่วนสูงตาม เกณฑ์อายุ และน้ำหนัก ตามเกณฑ์ส่วนสูง)
๓.๑.๒ ข	เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพตนเองตามวัย ☐ กิน นอน ออกกำลังกาย เล่น และการเรียนรู้ อย่างเป็นเวลาเหมาะสมตามวัย ☐ การรักษาความสะอาดและป้องกันโรค ☐ การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	เด็กมีสุขนิสัย ตามรายการ พิจารณาต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีสุขนิสัย ตามรายการ พิจารณาร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีสุขนิสัย ตามรายการ พิจารณาร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีสุขนิสัย ตามรายการ พิจารณาร้อยละ ๘๕ หรือขึ้นไป	- บันทึกผล การตรวจสุขภาพเด็ก - แบบการสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกพัฒนาการ ตามวัยรายบุคคล - สมรรถนะเชิงพฤติกรรม
๓.๑.๓ ข	เด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ	เด็กไม่มีฟันผุ น้อยกว่าร้อยละ ๔๐	เด็กไม่มีฟันผุ ร้อยละ ๔๐-๕๐	เด็กไม่มีฟันผุ มากกว่าร้อยละ ๕๐	เด็กไม่มีฟันผุ มากกว่าร้อยละ ๕๕	- บันทึกผล การตรวจสุขภาพเด็ก - บันทึกผลการตรวจ สุขภาพช่องปากเด็ก

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ข เด็กมีพัฒนาการสมวัย

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก	
๓.๒.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการสมวัยโดยรวม ๕ ด้าน	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย(DSPM) - คู่มือ DSPM+ ขยายอายุ ๕-๖ ปี - แบบบันทึกการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (ช่วงอายุ ๓-๖ ปี) - คู่มือการคัดกรอง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด-๖ ปี ของ กทม. - กราฟแสดงการเจริญเติบโตตามเกณฑ์อ้างอิงตามเพศและช่วงอายุของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๕๘ (ประยุกต์จากองค์การอนามัยโลก)

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ ข เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก	
๓.๓.๑ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ สามารถเคลื่อนไหว และทรงตัวได้ตามวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย(DSPM) - คู่มือ DSPM+ ขยายอายุ ๕-๖ ปี - แบบบันทึกการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข - คู่มือการคัดกรอง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด-๖ ปีของ กทม. - หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - แบบการสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกพัฒนาการตามวันรายบุคคล - แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยรายบุคคล - สมรรถนะเชิงพฤติกรรม
๓.๓.๒ ข	เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานงานระหว่างตากับมือตามวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๔ ข เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก	
๓.๔.๑ ข	เด็กแสดงออก ร่าเริง แจ่มใส รู้สึกมั่นคงปลอดภัยแสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย(DSPM) - คู่มือ DSPM+ ขยายอายุ ๕-๖ ปี
๓.๔.๒ ข	เด็กมีความสนใจ และร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างสมวัย ซึ่งรวมการเล่น การทำงาน ศิลปะ ดนตรี กีฬา	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- แบบบันทึกการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข - คู่มือการคัดกรอง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด-๖ ปีของ กทม.
๓.๔.๓ ข	เด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย * การอดทนรอคอย เช่น รอทำกิจกรรมพร้อมเพื่อนการเข้าแถวตามลำดับ	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - แบบการสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกพัฒนาการตามวันรายบุคคล - แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยรายบุคคล - สมรรถนะเชิงพฤติกรรม

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๕ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก	
๓.๕.๑ ข	เด็กบอกเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่ แวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งต่างๆ รอบตัว เด็กได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- ประเมินคุณภาพเด็กทางด้านพัฒนาการโดยดูผลงาน จากการสังเกต พฤติกรรม การแสดงออก และการตอบสนองของเด็กโดยไม่ใช้แบบทดสอบ/แบบฝึกหัด - บันทึกการสังเกต ติดตามพฤติกรรม ความสามารถในการเรียนรู้ - แบบการสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกพัฒนาการรายบุคคล - สมรรถนะเชิงพฤติกรรม - คู่มือเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) - คู่มือ DSPM+ ขยายอายุ ๕-๖ ปี - หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
๓.๕.๒ ข	เด็กมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สามารถ สังเกตจำแนก และเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา ได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	
๓.๕.๓ ข	เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แก้ปัญหาได้ สมวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	
๓.๕.๔ ข	เด็กมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ที่แสดงออกได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	

ตัวตัวบ่งชี้ที่ ๓.๕ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ (ต่อ)

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก	
						- แฟ้มสะสมผลงานของเด็กที่แสดงถึง ความก้าวหน้าของพัฒนาการ (คำพูด การเล่น ศิลปะ ดนตรี) - บันทึกการติดตามประเมินผล หลังการจัดกิจกรรมตามสาระ การเรียนรู้
๓.๕.๕ ข	เด็กมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ ทำกิจกรรมให้สำเร็จสมวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๖ ข เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก	
๓.๖.๑ ข	เด็กสามารถฟัง พูด จับใจความ เล่า สนทนา และสื่อสารได้สมวัย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- มีการติดตามและบันทึกการใช้ภาษา ของเด็กอย่างสม่ำเสมอ - บันทึกการติดตามประเมินผล หลังการจัดกิจกรรมตามสาระ การเรียนรู้
๓.๖.๒ ข	เด็กมีทักษะในการดูรูปภาพ สัญลักษณ์ การใช้หนังสือ รู้จักตัวอักษร การคิดเขียน คำ และการอ่านเบื้องต้นได้สมวัยและ ตามลำดับพัฒนาการ	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- แบบการสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกพัฒนาการรายบุคคล - สมรรถนะเชิงพฤติกรรม - คู่มือเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัย (DSPM)
๓.๖.๓ ข	เด็กมีทักษะการวาด การขีดเขียน ตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการสมวัย นำไปสู่การขีดเขียนคำที่คุ้นเคย และสนใจ	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- คู่มือ DSPM+ ขยายอายุ ๕-๖ ปี - หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
๓.๖.๔ ข	เด็กมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสม ตามวัยโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีความ คุ้นเคยกับภาษาอื่นด้วย	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยต่ำกว่า ร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการ สมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	พ.ศ.๒๕๖๐ - มีการติดตามและบันทึก การใช้ภาษาของเด็กอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๗ ข เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมืองดี

ข้อ	รายการพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา				ข้อมูลประกอบ การพิจารณา
		๐ ต้องปรับปรุง	๑ ผ่านเกณฑ์ ขั้นต้น	๒ ดี	๓ ดีมาก	
๓.๗.๑ ข	เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างสมวัยและแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม - บันทึกการติดตามประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมตามสาระ
๓.๗.๒ ข	เด็กมีความเมตตา กรุณา มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนร่วม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์สมวัย	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	การเรียนรู้ - แบบบันทึกพัฒนาการรายบุคคล
๓.๗.๓ ข	เด็กสามารถเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แก้ไขข้อขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์ ☐ ๑. เด็กรู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นกลุ่ม ☐ ๒. เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม แสดงความเป็นตัวเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ☐ ๓. แก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	รายบุคคล - สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย (๓-๕ ปี) - คู่มือเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) - คู่มือ DSPM+ ขยายอายุ ๕-๖ ปี
๓.๗.๔ ข	เด็กภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียน	เด็กมีพัฒนาการสมวัยต่ำกว่าร้อยละ ๗๕	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕-๗๙	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๐-๘๔	เด็กมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป	- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๐